

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1. PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	4
1.2. PODSTAWY OPRACOWANIA ORAZ WYKORZYSTANE MATERIAŁY	4
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH ANALIZOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
2.1. OBSZAR OPRACOWANIA I JEGO AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE	7
2.2. CHARAKTERYSTYKA ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH.....	9
2.3. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI	10
3. INFORMACJA O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	11
4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	11
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	13
5.1. STAN ZASOBÓW ŚRODOWISKA	13
5.1.1. <i>Ukształtowanie powierzchni terenu</i>	13
5.1.2. <i>Budowa geologiczna</i>	14
5.1.3. <i>Warunki hydrogeologiczne</i>	15
5.1.4. <i>Powierzchnia ziemi i gleby</i>	16
5.1.5. <i>Wody powierzchniowe</i>	16
5.1.6. <i>Warunki klimatyczne</i>	17
5.1.7. <i>Warunki florystyczno-faunistyczne</i>	18
5.1.8. <i>Walory krajobrazowe i kulturowe</i>	20
5.1.9. <i>Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna</i>	20
5.1.10. <i>Powiązania przyrodnicze terenu z obszarami otaczającymi</i>	21
5.2. ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA, A JEGO ODPORNOŚĆ NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚĆ DO SAMOREGENERACJI	21
5.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	25
6. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	26
6.1. FORMY OCHRONY PRAWNEJ	26
6.1.1. <i>Lasy ochronne</i>	26
6.1.2. <i>Grunty rolne i leśne</i>	26
6.1.3. <i>Zasoby wodne</i>	26
6.1.4. <i>Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego</i>	26
6.1.5. <i>Złoże kopalin</i>	27
6.1.6. <i>Klimat akustyczny</i>	28
6.1.7. <i>Walory krajobrazowe i kulturowe</i>	29
6.1.8. <i>Flora i fauna</i>	29
6.1.9. <i>Obiekty chronione w myśl ustawy o ochronie przyrody</i>	32
6.1.10. <i>Obszary cenne przyrodniczo, a nie objęte ochroną</i>	32
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU.	32
8. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ODNIESIENIU DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030.....	36
9. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ODNIESIENIU DO UCHWAŁY NR V/36/1/2017 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO Z DNIA 7 KWIETNIA 2017 R. W SPRAWIE WPROWADZENIA NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO	

OGRANICZEŃ W ZAKRESIE EKSPLOATACJI INSTALACJI, W KTÓRYCH NASTĘPUJE SPALANIE PALIW.....	38
10.PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE, W TYM BEZPOŚREDNIE, WTÓRNE I SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO.....	39
10.1.ODDZIAŁYWANIA ROZWIĄZAŃ PLANU NA ŚRODOWISKO: BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ŚREDNIO I DŁUGO TERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, WTÓRNE I SKUMULOWANE.....	39
11.STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	41
12.TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	42
13.OBSZARY PROBLEMOWE	43
14.ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	43
15.PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE ..	45
16.STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	47

Spis rysunków:

Rys. 1. Poglądowa lokalizacja terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	8
Rys. 2. Mapa geologiczna terenu opracowania	15

SPIS TABEL:

Tab. 1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz.U. 2014, poz.112).....	28
Tab. 2. Charakterystyka typów oddziaływań	41

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW:

Załącznik nr 1 Mapa prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1 : 1 000
--

1. Wprowadzenie

1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) obszaru położonego w rejonie ulic: Strzelców Bytomskich i Magdaleny w Bytomiu. Przedmiotowy plan sporządzony został w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej w Bytomiu.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznej prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 247, z późn. zm.).

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały

Niniejszą prognozę sporządzono na zlecenie Urzędu Miejskiego w Bytomiu z siedzibą przy ul. Parkowej 2.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się o następujące akty prawne:

- § 1 Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 247, z późniejszymi zmianami).
- § 2 Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1219 z późn. zm.).
- § 3 Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1098).
- § 4 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (t.j. Dz.U. 2016 poz.1911).
- § 5 Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1275).
- § 6 Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1326).
- § 7 Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2021 poz. 624 z późn. zm.).
- § 8 Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. 2021 poz. 1420).
- § 9 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. 2014 poz. 112).
- § 10 Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448).

- § 11 Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2021 poz. 710 z późn. zm.).
- § 12 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2019 poz. 1839).
- § 13 Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz.U. 2012 poz. 463).
- § 14 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409).
- § 15 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408).
- § 16 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183).

Wymienione powyżej akty normatywne dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów oraz wprowadzania ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Stanowią one również podstawę do konstrukcji planów zagospodarowania przestrzennego.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały:

- [1.2.18] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom, przyjęte *uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r., zmienione uchwałą nr XI/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r., uchwałą nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r., uchwałą nr LXI/814/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 marca 2018 r. oraz uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r.; uchwałą nr XXXII/463/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 września 2020 r.; uchwałą nr XL/549/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 lutego 2021 r.*
- [1.2.19] Opracowanie ekofizjograficzne dla studium zagospodarowania przestrzennego miasta Bytom określające warunki geologiczno-górnictwa. Wyk. EKOID 2008.
- [1.2.20] Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Bytom. Wyk. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Badawcze INTEREKO Sp. z o.o., Katowice 2003.
- [1.2.21] Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019. Wyk. Główny Instytut Górnictwa, Katowice, 2012.
- [1.2.22] Prognoza oddziaływania na środowisko projektu strategii rozwoju miasta Bytom 2020+. Wyk. DATAGIS.PL, Bytom lipiec 2014 r.
- [1.2.23] Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Bytom. Wyk. Energoexpert sp. z o.o., Bytom, 2015.
- [1.2.24] Raport o stanie miasta Bytom 2017. Urząd Miejski w Bytomiu, 2018 r.

- [1.2.25] Kondracki J. 2001. Geografia fizyczna. PWN, Warszawa.
- [1.2.26] Szczegółowa mapa geologiczna Polski, ark. Bytom, w skali 1:50 000.
- [1.2.27] Paczyński B. (red.) 1993. Atlas hydrogeologiczny Polski 1:500 000. Część I. Systemy zwykłych wód podziemnych. PIG, Warszawa.
- [1.2.28] Kleczkowski A. 1998. Główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP) w Polsce – własności hydrogeologiczne, jakość wód, badania modelowe. Kraków.
- [1.2.29] Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia w skali 1:100 000.
- [1.2.30] Mikołajków J., Sadurski A. 2017. Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, ss. 413.
- [1.2.31] Wagner J., Rolka M., Zembal M. 2009. Wody podziemne miast Polski. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.
- [1.2.32] Mapa hydrograficzna ark. Bytom, w skali 1:50 000.
- [1.2.33] Gumiński R. 1948. Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych. Przegląd Meteorologiczny i Hydrologiczny 1: 7-20.
- [1.2.34] Matuszkiewicz J.M. 2008a. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ, Warszawa (dostępne online: www.igipz.pan.pl).
- [1.2.35] Matuszkiewicz J.M. 2008b. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ, Warszawa (dostępne online: www.igipz.pan.pl).
- [1.2.36] Urbisz A. 2018. Chronione rośliny naczyniowe Wyżyny Śląskiej. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, ss. 277.
- [1.2.37] Kaźmierczakowa R., Bloch-Orłowska J., Celka Z., Cwener A., Dajdok Z., Michalska-Hejduk D., Pawlikowski P., Szczęśniak E., Ziarnek K. 2016. Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. Polish red list of pteridophytes and flowering plants. Kraków, Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk. ss. 48.
- [1.2.38] Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. 2007. Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I., CDPGŚ, Katowice.
- [1.2.39] <https://www.bytom.pl> internetowy serwis miasta Bytom
- [1.2.40] www.katowice.pios.gov.pl (raporty i informacje o stanie środowiska w woj. śląskim).
- [1.2.41] <http://sitplan.um.bytom.pl/iuip/mapa>
- [1.2.42] <http://geoserwis.gdos.gov.pl>
- [1.2.43] <https://www.bdl.lasy.gov.pl/>
- [1.2.44] www.katowice.lasy.gov.pl
www.beta.btsearch.pl

2. Informacja o zawartości, głównych celach analizowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

2.1. Obszar opracowania i jego aktualne zagospodarowanie

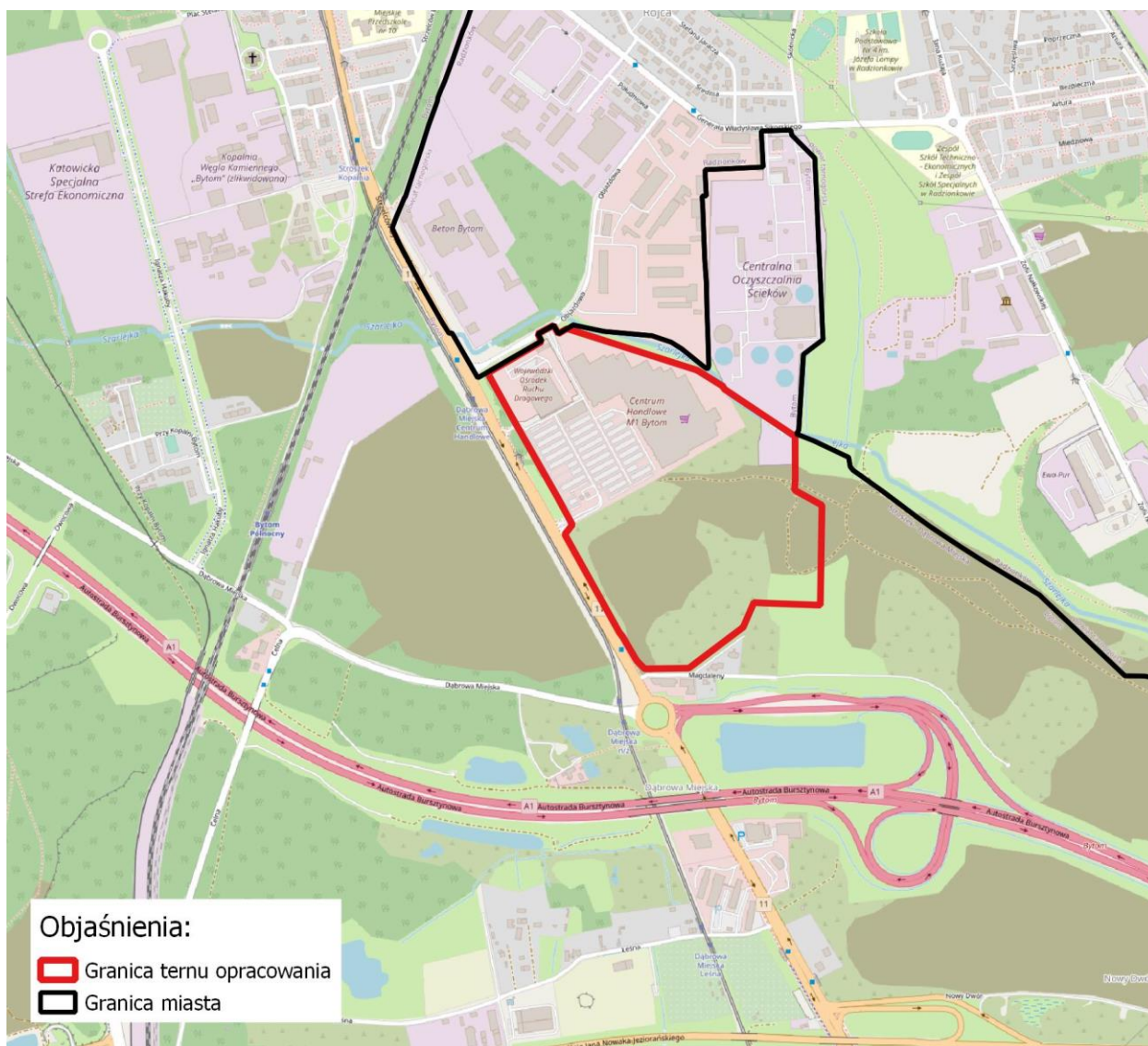
Teren położony w granicach przedstawionego do oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego usytuowany jest przy północno-wschodniej granicy Bytomia, miasta na prawach powiatu, zlokalizowanego w centralnej części Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Obszar opracowania usytuowany jest w obrębie dzielnicy Stroszek, przy granicy z Radzionkowem.

Granice obszaru opracowania wyznaczają:

- od północy – granica miasta Bytomia i Radzionkowa, dolina Rz. Szarlejki ,
- od wschodu – niezagospodarowane tereny przemysłowe,
- od zachodu – ul. Strzelców Bytomskich i położone przy niej tereny zielone
- od południa – ul. Magdaleny,

Poglądową lokalizację terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania (MPZP) na tle granic miasta Bytom i miejscowości ościennych przedstawiono na poniższym rysunku (rys. 1).

Rys. 1. Poglądowa lokalizacja terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Teren ma charakter wybitnie antropogeniczny. W części północnej znajdują się tereny zagospodarowane na cele zabudowy usługowej (Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego i centrum handlowe wraz z parkingiem), natomiast pozostała część terenu pozostaje niezabudowana, co nie wyklucza jednak jej silnego przekształcenia. W granicach opracowania znajdują się tereny przemysłowe, w tym tereny zakończonej dawnej eksploatacji rudnej, a także tereny pokryte gruntami nasyłowymi. Sprawia to, że tereny pozostają silnie przekształcone, rzeźba terenu ulega cały czas modyfikacjom, a szata roślinna jest skąpa lub brak jej wcale, wyłączając jedynie stosunkowo niewielkie i rzadkie grupy zadrzewień. Nawet fragment koryta rz. Szarlejki, na styku poza północną granicą opracowania, pozostaje silnie przekształcony (uregulowany i zarurowany). Drogi w terenie są nieliczne i związane głównie z istniejącą zabudową, niemniej na terenach przemysłowych istnieją wewnętrzne drogi gruntowe.

Infrastruktura komunikacyjna

Głównym ciągiem komunikacyjnym przebiegającym w bezpośrednim sąsiedztwie terenu inwestycji jest droga krajowa nr 11 (ul. Strzelców Bytomskich). Droga ta biegnie na północ Polski, jednak w lokalnym ujęciu stanowi jedno z głównych połączeń centrum miasta z jego północno-wschodnimi dzielnicami (Stroszek, Sucha Góra) oraz Tarnowskimi Górami, a pośrednio także z Radzionkowem.

Obok terenu inwestycji przebiega także autostrada A1 (w odległości ok. 250 m na południe). W ciągu ul. Strzelców Bytomskich znajduje się zjazd na tą autostradę (tuż obok terenu opracowania).

Ponadto w granicach planu znajdują się niewielkie, lokalne drogi (ul. Objazdowa, drogi wewnętrzne centrum handlowego), obsługujące obecnie głównie centrum handlowe i Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego. Zwłaszcza drogi prowadzące do centrum handlowego mogą okresowo charakteryzować się znaczącym natężeniem ruchu. Ul. Objazdowa zapewnia też dojazd do Radzionkowa. Ponadto przy południowej granicy teren opracowania przebiega ul. Magdaleny.

Zaopatrzenie w media

Energia elektryczna jest dostarczana na przedmiotowy teren za pośrednictwem istniejącej sieci elektroenergetycznej.

Obszar jest również wyposażony w sieć wodociągową. Dostawcą wody jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach, infrastrukturą wodociągową i kanalizacyjną na terenie miasta zarządza Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

Istniejącą siecią ciepłowniczą objęte są obecnie jedynie istniejące obiekty w północnej części terenu opracowania, obszar nie jest objęty siecią gazową.

Realizacja nowej zabudowy przewidzianej w projekcie planu wymagać będzie wykonania przyłączy do poszczególnych sieci.

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

Cały teren opracowania objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (MPZP obszaru położonego w rejonie węzła planowanej autostrady A1, zwany planem "Dąbrowa Miejska" - Uchwała nr XVII/218/11 z dnia 28 września 2011 r.).

W przedstawionym do oceny projekcie m.p.z.p. wprowadzono następujące przeznaczenia podstawowe terenów:

- U** – teren zabudowy usługowej,
- PU** – teren zabudowy produkcyjnej i usługowej,
- ZI** – teren zieleni izolacyjnej,
- KDZ** – teren drogi publicznej klasy zbiorczej,

KDL – teren drogi publicznej klasy lokalnej,

Przedstawiony do opiniowania projekt planu zasadniczo podtrzymuje obecne zamierzenia planistyczne. W stosunku do aktualnego stanu planistycznego można znaleźć właściwie dwie istotne różnice. Pierwszą jest zmiana w zakresie terenów zielonych. Pierwotnie w obrębie jednostki 2U planowany był duży teren zieleni nieurządzonej (Z), który w projekcie planu został zastąpiony zagospodarowaniem na cele zabudowy (U), a jedynie w niewielkiej części sąsiadującej z ul. Strzelców Bytomskich pozostawiony jako teren zieleni izolacyjnej (ZI). Teren zieleni izolacyjnej rozciągnięto za to dalej na południowy wschód, wzdłuż ul. Strzelców Bytomskich, kosztem terenów o wcześniejszym przeznaczeniu na zabudowę (U). Tym samym zamiast bardziej rozległego terenu zieleni nieurządzonej, w projekcie planu przewiduje się mniejszy, ale bardziej rozciągnięty teren zieleni izolacyjnej (ZI).

Drugą z istotnych zmian wprowadzanych projektem planu jest dopuszczenie lokowania ogniw fotowoltaicznych wytwarzających energię o mocy przekraczającej 100 kW wraz z zabudową z nimi związaną właściwie na całym obszarze objętym planem, za wyjątkiem jedynie terenów zieleni (ZI) i dróg (KDL, KDZ).

Warto też zaznaczyć, że tereny w obrębie jednostek 2U i 1PU (i w bardzo niewielkim zakresie 1U), dla których podtrzymano przeznaczenie na zabudowę, są w stanie obecnym niezabudowane. Są to tereny poprzemysłowe, zdegradowane i o nikłej wartości przyrodniczej, z często bardzo słabo wykształconą szatą roślinną o charakterze roślinności ruderalnej, która na powszechnie występujących tu gruntach nasypanych nie znajduje dogodnych warunków do rozwoju. Roślinność drzewiasta i krzewiasta rozwija się tylko na nielicznych fragmentach opisywanego terenu: południowo-wschodniej części jednostki 1U, a także przy północnej, zachodniej i wschodniej krawędzi jednostki 2U, oraz na południu jednostki 1PU. Większe egzemplarze drzew występują raczej w niewielkich, rzadkich grupach, często o przebiegu liniowym, wzdłuż istniejących dróg.

2.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Oceniany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego generalnie realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2).

Zapisy planu w większości, wraz z ograniczeniami i dopuszczeniami, realizują politykę rozwoju miasta przyjętą na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym określoną w takich dokumentach jak:

1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (przyjęty uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.).
2. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+" (uchwała Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.).
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bytom, przyjęte uchwałą nr XVI/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r., zmienione uchwałą nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r., uchwałą nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r., uchwałą nr LXI/814/18

Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 marca 2018 r. oraz uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r.; uchwałą nr XXXII/463/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 września 2020 r.; uchwałą nr XL/549/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 lutego 2021 r.)

4. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą lat 2016-2019. Wyk. Główny Instytut Górnictwa, Katowice, 2012.
5. Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bytom. Uchwała Nr XXXVIII/542/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 stycznia 2021 r. .

Plan uwzględnia również założenia ochrony środowiska gruntowo-wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym.

Potencjalnie problemową kwestią może być wprowadzanie i utrzymanie zabudowy na terenach zakończonej płytkiej eksploatacji rudnej oraz zlikwidowanych szybów i szybków. Tereny takie występują szczególnie często w południowej części terenu opracowania.

3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

- **w zakresie opisu stanu środowiska** posłużono się metodami analitycznymi,

- **w zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko** na etapie realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnym zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Oceniany projekt planu ustala w większości takie przeznaczenia terenów, które odpowiadają istniejącemu zagospodarowaniu (tereny usług w części północnej) oraz planowanemu zgodnie z obowiązującym stanem (tereny usług i produkcyjne). Niewielkie zmiany zagospodarowania dotyczą zwłaszcza terenów zieleni, których ograniczony został areał, a także dla których sprecyzowano funkcję (zieleni izolacyjna). Ponadto projekt planu dopuszcza lokowanie ogniw fotowoltaicznych wytwarzających energię o mocy przekraczającej 100 kW wraz z zabudową z nimi związaną właściwie na całym obszarze objętym planem, za wyjątkiem jedynie terenów zieleni (ZI) i dróg (KDL, KDZ).

Znaczna część terenów to wciąż tereny niezagospodarowane, choć silnie przekształcone, ze skąpą roślinnością ruderalną, niejednokrotnie praktycznie pozbawione szaty roślinnej, a jedynie w niewielkiej części pokryte dość luźnymi i niewielkimi zadrzewieniami.

Jakość poszczególnych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe, czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego, jak również na przedmiotowym terenie podlega monitoringowi prowadzonemu m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach.

W ocenianym projekcie planu wprowadzono zapisy dotyczące zasad ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego w postaci ustaleń, nakazów i zakazów ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. Z uwagi na ujęte w *planie* zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów za wystarczający uznaje się generalnie wspomniany wyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

5. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

5.1. Stan zasobów środowiska

Stan środowiska na przedmiotowym terenie kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową jej powiązań z otoczeniem.

Teren opracowania został w przeszłości silnie przekształcony (szyby, szybiki – obecnie zlikwidowane, tereny dawnej, płytkiej eksploatacji rudnej, liczne tereny gruntów nasypowych oraz istniejąca w części północnej zabudowa). Choć za tereny biologicznie czynne uznać można niezagospodarowane tereny przemysłowe z południowej części terenu opracowania, to nie przedstawiają one niemal żadnej wartości przyrodniczej, a w znacznej części są pokryte niezwykle skąpą roślinnością lub wręcz pozbawione jej zupełnie. Jedynie fragmentami, głównie na obrzeżach terenu występuje roślinność drzewiasta. Tereny leśne nie występują, brak tu również terenów rolnych.

Istniejąca w części północnej zabudowa ma charakter zabudowy usługowej (Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego i centrum handlowe wraz z parkingiem).

Zgodnie z podziałem regionalnym kraju według Kondrackiego (2001) [1.2.25] omawiany teren znajduje się w obrębie prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyny Śląsko-Krakowskiej (341), makroregionu Wyżyna Śląska (341.1) oraz mezoregionu Wyżyny Katowickiej (341.13). Jedynie północna część znajduje się na pograniczu Wyżyny Katowickiej i Garbu Tarnogórskiego (341.12).

5.1.1. Ukształtowanie powierzchni terenu

Omawiany teren położony jest w obrębie Wyżyny Katowickiej. Powszechnie występują tu węglonośne skały karbońskie, na których zalegają utwory triasowe – dolomity i wapienie. Region jest silnie uprzemysłowiony i zurbanizowany.

Teren opracowania jest zasadniczo płaski, choć wykazuje nieznaczne pochylenie w kierunku południowym (rzędne przy północnej granicy terenu opracowania sięgają 280 m. n.p.m, podczas gdy na krańcach południowych kształtują się w okolicach 270 m n.p.m.).

Pierwotna rzeźba terenu uległa tu na opisywanym terenie praktycznie całkowitemu przekształceniu wskutek działalności człowieka (wydobycie kopalin, urbanizacja). W części północnej powstały obiekty kubaturowe, ciągi komunikacyjne i place (parkingi), natomiast część południowa to tereny przemysłowe, przekształcone w wyniku dawnej płytkiej eksploatacji rudnej, a także wprowadzania na znacznych powierzchniach gruntów nasypowych.

Lokalne obniżenia związane są z obecnością koryta rzeki Szarlejki oraz lokalnych przekopów i prac ziemnych w obrębie terenów przemysłowych. Rzeźba terenów przemysłowych ulega ciągłym modyfikacją, stąd wcześniej istniejące nasypy mogą być częściowo niwelowane, a lokalne obniżenia likwidowane.

5.1.2. Budowa geologiczna

Jak nadmieniono powyżej, teren objęty projektem m.p.z.p. położony jest na obszarze mezoregionu Wyżyny Katowickiej. Jest to region geomorfologiczny Wyżyny Śląskiej. Zbudowany jest z węglonośnych skał karbońskich. Zalegają na nich dolomity i wapień środkowego triasu. Region ten jest silnie zurbanizowany i uprzemysłowiony, a występujące tu złoża węgla kamiennego polegają eksploatacji górniczej. Jedynie północna część terenu opracowania znajduje się na pograniczu Wyżyny Katowickiej i Garbu Tarnogórskiego [1.2.18].

Zgodnie ze Szczegółową Mapą Geologiczną Polski ark. 910 – Bytom (M-34-50-D) podłoże geologiczne południowej części terenu opracowania stanowią piaski, mułki i gliny deluwialne. W części centralnej pojawiają się piaski i żwiry wodnolodowcowe. Z doliną Szarlejki w części północnej związane są piaski, żwiry i mułki tarasów zalewowych 0,5-2,0 m n.p. rzeki i den rzecznych.

Teren jest silnie przekształcony i w części południowej i wschodniej mamy obecnie do czynienia na powierzchni głównie z gruntami nasypowymi.

Poglądową budowę geologiczną terenu opracowania przedstawiono na rysunku 2.

Warunki górnicze

Teren objęty projektem MPZP położony jest w zasięgu czterech udokumentowanych złóż węgla kamiennego:

1. Powstańców Śląskich (cały teren opracowania za wyjątkiem krańców południowych)
2. Powstańców Śląskich 1 (cały teren opracowania za wyjątkiem niewielkich fragmentów na północy)
3. Bytom I-1 (centralna część terenu opracowania)
4. Bytom I (południowe krańce terenu opracowania)

Złoże „Bytom I-1” podlega eksploatacji w ramach obszaru i terenu górniczego Bytom VII obejmujących właściwie cały teren opracowania, za wyjątkiem krańców północnych i południowych.

Rys. 2. Mapa geologiczna terenu opracowania

5.1.3. Warunki hydrogeologiczne

Zgodnie z przyjętą regionalizacją hydrogeologiczną Polski według Paczyńskiego (1993) [1.2.27], obszar Bytomia znajduje się w makroregionie centralnym (c), regionie XII śląsko-krakowskim, subregionie triasu śląskiego XII₁, rejonie bytomskim XII_{1c}.

Występują tu piętra wodonośne: czwartorzędowe, triasowe i karbońskie. Piętro czwartorzędowe nie tworzy na obszarze Bytomia ciągłej pokrywy. Obszar znajduje się częściowo w granicach użytkowego poziomu wodonośnego, który w utworach triasowych związany jest z wychodniami utworów węglanowych. Miąższość zawodnionych utworów jest jednak zwykle niewielka. Karbońskie piętro wodonośne tworzone jest przez zespół szczelinowo-porowych poziomów wodonośnych rozdzielanych wkładkami iłwców i mułowców [1.2.31].

Niemal cały teren opracowanie, za wyjątkiem jedynie niewielkiej części na wschodzie, zlokalizowany jest w granicach GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) przedmiotowy teren pozostaje w zasięgu JCWPd nr 111 (kod PLGW2000111) w obrębie regiony wodnego Małej Wisły.

Zgodnie z aktualizacją planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły możliwość osiągnięcia celów środowiskowych w przypadku JCWPd nr 111 jest zagrożona, a jej stan ilościowy i chemiczny jest słaby.

5.1.4. Powierzchnia ziemi i gleby

Teren położony w granicach administracyjnych Bytomia charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem pokrywy glebowej. Na obszarach położonych w zasięgu Garbu Tarnogórskiego, włączając w to teren opracowania, częste są wytwarzające się na skałach węglanowych rędziny, w tym rędziny zdegradowane oraz gleby brunatne. Na obszarze objętym projektem m.p.z.p. utwory triasowe przykryte są utworami czwartorzędowymi, reprezentowanymi głównie przez gliny zwałowe, a na krańcach wschodnich i zachodnich także żwirami i piaskami. Stąd na charakteryzowanym terenie przeważają gleby brunatne gliniaste.

Należy zwrócić uwagę, że na obszarach poddanych wieloletniej presji człowieka, zwłaszcza na terenach zabudowanych i w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych, szczególnie dróg o znacznym natężeniu ruchu, obecnie występują w większości gleby antropogeniczne z grupy gleb urbanoziemnych oraz powierzchnie bezglebowe. Pierwotna pokrywa glebowa została tu w znacznej mierze przekształcona m.in. poprzez zdarcie wierzchniej warstwy, zasypianie, przekopanie czy pokrycie materiałem obcym. Doszło tym samym do mechanicznego przekształcenia profili glebowych, częściowego lub całkowitego zatarcia poziomów genetycznych, ich wymieszaniu między sobą lub z materiałem obcym, przy jednoczesnej zmianie stosunków powietrzno-wodnych i właściwości chemicznych. Na terenie opracowania występują ponadto utwory typologicznie zaliczone do ekranosoli (gleb przykrytych). Powierzchnie przykrywające występują głównie w postaci asfaltu, litego betonu oraz bruku. Trwające zagospodarowanie terenu uniemożliwia lub opóźnia ponowne odtworzenie pokrywy glebowej.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi [1.2.22] środowisko glebowe w Bytomiu w znacznej mierze jest zanieczyszczone substancjami wprowadzonymi przez opady atmosferyczne i spaliny samochodowe, a główną przyczyną tego stanu są pyły, pary oraz gazy emitowane głównie przez zakłady przemysłowe, sektor energetyczny i transport.

5.1.5. Wody powierzchniowe

Obszar miasta Bytom położony jest na głównym dziale wodnym I rzędu oddzielającym dorzecza Odry.

Teren opracowania jest niemal pozbawiony wód powierzchniowych. Jedynie przy północnej

krawędzi omawianego teren przepływa rz. Szarlejka. Ciek jest na tym odcinku silnie antropogenicznie przekształcony, koryto wyprostowane i częściowo zarurowane. Obudowa biologiczna ciek jest skąpa i właściwie nie odbiega od innych ruderalnych terenów w tym rejonie.

W obrębie jednostki 2U mogą występować okresowe zbiorniki wodne. W stanie obecnym jednak nie istnieją tu trwałe zbiorniki wodne. Teren nieustannie podlega przekształceniom, w zagłębieniach może okresowo gromadzić się woda, nie wykształcają się jednak typowe zbiorniki wodne, a wszelkie oczna wodne istnieją na tyle krótko, że nie wykształca się w ich obrębie roślinność wodna. Obecnie teren jest praktycznie pozbawiony zbiorników wodnych. Tym samym jedyne wody powierzchniowe na tym terenie to wspomniana dolina Szarlejki.

Jednolite części wód powierzchniowych

Przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Powierzchniowych JCWP Szarlejka (PLRW20007212669).

JCWP Szarlejka (PLRW20007212669) ma status silnie zmienionej części wód. Powyższa JCWP jest monitorowana, jej stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, jakimi są osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego, zagrożona. Ze względu na brak możliwości technicznych termin osiągnięcia dobrego stanu wyznaczono na rok 2027.

5.1.6. Warunki klimatyczne

Według klasyfikacji klimatyczno-rolniczej opracowanej przez Gumińskiego (1948) [1.2.33], teren objęty projektem planu położony jest w granicach XV dzielnicy klimatycznej (dzielnica częstochowsko-kielecka).

Zasadniczy wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych na terenie Bytomia, jak również w obrębie omawianego obszaru, mają wpływy oceanicznych mas powietrza. Sporadycznie uwidacznia się także oddziaływanie zwrotnikowego powietrza, docierającego tu od południowego zachodu przez Bramę Morawską. W chłodnej porze roku warunki klimatyczne kształtują także zimne masy powietrza arktycznego napływającego z północy.

Wilgotność względna powietrza waha się od 68 do 84%. Średnia temperatura najzimniejszego miesiąca, tj. stycznia wynosi ok. -3 °C, natomiast najcieplejszego, lipca, +16,8 °C. Średnia roczna temperatura wynosi +8,12 °C. Średnia roczna suma opadów osiąga ok. 723 mm, przy czym najwyższe opady notowane są w lipcu, a najniższe w lutym. Bytom, podobnie jak i cały obszar aglomeracji Górnośląskiej, cechuje dość długi okres zalegania pokrywy śnieżnej oraz stosunkowo duża jej przeciętna grubość w porównaniu do nizinnych terenów Polski środkowej.

Warunki aerosanitarnie

Bezpośrednio na przedmiotowym terenie nie jest prowadzony monitoring jakości powietrza.

Na warunki aerosanitarnie charakteryzowanego obszaru mają między innymi wpływ zanieczyszczenia pochodzące z emitorów punktowych, a także liniowych.

Do punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego należą zabudowania, w obrębie których dochodzi do emisji szkodliwych związków powstających w procesie grzewczym (tzw. zjawisko „niskiej emisji”). Obecnie zabudowa taka nie występuje na opisywanym obszarze, projekt planu nie przewiduje także jej rozwoju. Obecnie zabudowa znajduje się praktycznie wyłącznie w części północnej terenu opracowania i ma charakter usługowy, znajduje się także w zasięgu istniejącej sieci ciepłowniczej. Problem niskiej emisji w granicach opracowania jest więc ograniczony, o ile w ogóle występuje, choć źródłem niskiej emisji mogą być osiedla domów jednorodzinnych zlokalizowane w tym rejonie.

Liniowymi źródłami emisji zanieczyszczeń są ciągi komunikacyjne. W granicach opracowania brak większych ciągów komunikacyjnych, jednak znajdująca się przy zachodniej granicy ul. Strzelców Bytomskich odznacza się dość dużym natężeniem ruchu, a autostrada A1 oddalona jest o zaledwie 250 m. Na opisywanym terenie źródłem emisji zanieczyszczeń związanych z ruchem pojazdów będzie przede wszystkim rozległy parking przez centrum handlowym.

Ogólnie ruch samochodowy nasila się zwłaszcza w dni robocze, w godzinach szczytu, podczas dojazdów do miejsc pracy i nauki oraz powrotów do miejsc zamieszkania.

Poruszanie się pojazdów po gruntowych drogach, jak i wszelkie prace w obrębie położonych w części centralnej i południowej terenów przemysłowych mogą być przyczyną pylenia.

Zanieczyszczenia bytowe, komunikacyjne i przemysłowe mogą być również nawiewane z terenów przyległych.

5.1.7. Warunki florystyczno-faunistyczne

Siedliska przyrodnicze i szata roślinna

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne według Matuszkiewicza (2008a) [1.2.34] obszar planu jest zlokalizowany w zasięgu następujących jednostek:

Prowincja Środkowoeuropejska,

Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa,

Dział Wyżyn Południowopolskich (C),

Kraina Górnoląska (C.3.),

Okręg Górnoląski Właściwy (C.3.1.),

Podokręg Bytomsko-Mysłowicki (C.3.1.n)

Teren uległ na przestrzeni lat tak silnym przekształceniom, że określenie pierwotnej roślinności jest praktycznie niemożliwe (Matuszkiewicz 2008b) [1.2.35].

Na terenie opracowania zupełnie brak śladów pierwotnej roślinności, a skala wprowadzonych na tym terenie przekształceń nie pozwala nawet na określenie potencjalnego kierunku sukcesji. Szata roślinna, jeśli już występuje (część terenów przemysłowych pokrytych gruntami nasypowymi jest jest niemal całkowicie pozbawiona) ma charakter ubogiej, nie mającej istotnego znaczenia biocenotycznego roślinności ruderalnej. Są to zwykle płatki zarośli, bylin i roślin zielnych. Zadrzewienia są dużo rzadsze i występują na opisywanym obszarze raczej płatami i nie osiągają dużych powierzchni, czy zwarcia.

Wspomniane kępy zadrzewień otaczają głównie niezagospodarowane tereny przemysłowe w południowej części terenu opracowania. Najstarsze egzemplarze drzew występują od strony ul.

Strzelców Bytomskich, gdzie rosną m.in. jesiony wyniosłe *Fraxinus excelsior*, klony zwyczajne *Acer platanoides*, brzozy brodawkowate *Betula pendula* i robinie akacjowe *Robinia pseudoacacia*. Podobny charakter ma zieleń wysoka występująca przy południowej granicy terenu centrum handlowego. Zbliżony skład gatunkowy prezentują zadrzewienia na południu terenu opracowania, przy czym występujące tu drzewa odznaczają się młodszym wiekiem i wymiarami, a także większym udziałem gatunków wiatrosiewnych, szybko rosnących, takich jak wierzby *Salix* sp.

Poza skąpyimi i ubogimi płatami roślinności w centralnej części opracowania i praktycznie pozbawioną roślinności zagospodarowaną częścią północną (gdzie występują co najwyżej niewielkie fragmenty zieleni kształtowanej, głównie w postaci ubogich florystycznie trawników) większe płaty roślinności występują wyłącznie przy południowej granicy terenu opracowania. I tu jednak roślinność ma charakter wybitnie wtórny i wykształciła się na terenach pierwotnie przekształconych. Nie dziwi więc fakt, że znaczne połacie tego terenu jest opanowana przez gatunki obcego pochodnia, które łatwo wnikają w tego typu siedliska. Znacznie przestrzenie zajęte są przez zarośla inwazyjnych nawłoci *Solidago* sp.

Na części terenów przemysłowych rozwija się niewielki podrost wiatrosiewnych drzew jak brzozy brodawkowate i w mniejszym stopniu sosny zwyczajne *Pinus sylvestris*.

Nawet położony w granicach opracowania niewielki fragment doliny Szarlejki pozostaje ubogi florystycznie – dolina także została silnie przekształcona, a w części nawet zarurowana.

Generalnie w szczątkowej postaci na całym terenie mogą występować różnego charakteru płaty roślinności ruderalnej. Do zajmowanych przez te fitocenozy siedlisk zaliczają się np. przydroża, biologicznie czynne nawierzchnie ciągów komunikacyjnych, parkingów, placów, nieużytkowane tereny wokół zabudowań, wydeptywane i rozjeżdżane powierzchnie gruntowe, a także m.in. tak specyficzne biotopy jak szczeliny pomiędzy płytami chodnikowymi czy spękania w utwardzanych nawierzchniach lub betonowych elementach ogrodzeniach.

Fauna

Skład fauny na opisywanym terenie determinowany jest przez występujące tu siedliska. Są to przede wszystkim. Z uwagi na skrajnie ubogi wachlarz siedlisk, obejmujących głównie tereny silnie zurbanizowane, niemal pozbawione roślinności i silnie przekształcone tereny przemysłowe, porośnięte skąpą roślinnością ruderalną z co najwyżej niewielkimi zadrzewieniami, również skład fauny jest skrajnie ubogi.

W obrębie terenów już zabudowanych (północna część terenu opracowania) bytują właściwie jedynie gatunki silnie zsynantropizowane. Jednym z nielicznych gatunków, który może gnieździć się na tych terenach jest kopciuszek *Phoenicurus ochruros*.

Nieco bogatsza, choć wciąż uboga pozostaje flora niezagospodarowanych terenów przemysłowych. Występują tu przede wszystkim pospolite gatunki łowne, takie jak regularnie wsiedlany przez koła łowieckie bażant *Phasianus colchicus*, a także rodzimy zając szarak *Lepus europaeus*, rzadziej większe ssaki łowne, takie jak sarny *Capreolus capreolus* i dziki *Sus scrofa*.

Lepsze warunki do występowania fauny stwarzają niewielkie zadrzewienia, choć ich powierzchnia, a także stosunkowo duża izolacja od innych terenów biologicznie czynnych wpływają na fakt, że i tu nie wykształcają się szczególnie bogate zespoły zwierząt. Odnotować można tu przede wszystkim drobne pospolite gatunki ptaków śpiewających, zwłaszcza trznadle *Emberiza citrinella*.

Ogólnie wśród fauny przedmiotowego terenu, podobnie jak i na innych obszarach, najliczniej reprezentowane są bezkręgowce, w tym przede wszystkim owady i pajęczaki, przy mniejszym udziale m.in. mięczaków, pierścienic, nicieni i wijów. Najliczniejszą, a przy tym najbardziej zróżnicowaną grupę stanowią owady, należące do różnych grup systematycznych, takich jak np. motyle (syn. łuskoskrzydłe), prostoskrzydłe, chrząszcze (tęgopokrywe), muchówki, błonkówki (syn. błonkoskrzydłe), pluskwiaki. Przy czym pamiętać należy, że na znacznych połaciach terenów praktycznie pozbawionych roślinności nawet i owady nie znajdują dogodnych warunków do bytowania.

5.1.8. Walory krajobrazowe i kulturowe

Opisywany teren cechuje się nikłymi walorami krajobrazowymi. Zasadniczo obecne tu elementy mogą mieć raczej negatywny wpływ na krajobraz, zwłaszcza niezagospodarowane tereny przemysłowe, częściowo pozbawione roślinności. Realizacja innego, niż obecne zagospodarowania na tym terenie może przyczynić się wręcz do wzrostu estetyki krajobrazu. Obecnie zagospodarowana jest jedynie północna część terenu opracowania, znajdują się tu jedynie budynki usługowe (centrum handlowe z rozległym parkingiem i Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego), o co najwyżej neutralnym wpływie na krajobraz. Jako że teren pozostaje dość płaski i nie jest wyraźnie wyniesiony ponad tereny przyległe, realizowane tu zagospodarowanie nie powinno mieć dużego wpływu na tereny przyległe.

Na obszarze planu znajdują się żadne obiekty o wartościach kulturowych, w tym obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa śląskiego, czy gminnej ewidencji zabytków.

5.1.9. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna

Teren objęty opracowaniem znajduje się poza obiektami objętymi ochroną prawną. Do obiektów chronionych w rozumieniu *ustawy o ochronie przyrody*, położonych poza terenem opracowania, ale usytuowanych w niedalekiej odległości od jego granic, zaliczają się:

- użytek ekologiczny „Kocie Górki” (usytuowany ok. 1,4 km na zachód od granic charakteryzowanego obszaru)
- Specjalny obszar ochrony Natura 2000 Podziemia Tarnogórskie PLH240003 (usytuowany ok. 2,4 km na północny zachód od granic charakteryzowanego obszaru)
- użytek ekologiczny „Księża Góra” (usytuowany ok. 2,6 km na północny wschód od granic charakteryzowanego obszaru)
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Suchogórski Labirynt Skalny usytuowany ok. 2,9 km na północ od granic charakteryzowanego obszaru)

Zagospodarowanie terenu zgodne z przedłożonym projektem miejscowego planu nie będzie miało negatywnego wpływu na zlokalizowane w rejonie obszary chronione.

5.1.10. Powiązania przyrodnicze terenu z obszarami otaczającymi

Z uwagi na charakter zagospodarowania i sąsiedztwo w większości obszarów zurbanizowanych i przemysłowych, teren opracowania nie pełni obecnie istotnych funkcji jako szlak migracji. W jego granicach nie wyznaczono także żadnych korytarzy ekologicznych [1.2.38]. Teren ponadto pozostaje izolowany przez tereny zurbanizowane na północy i wchodzie, autostradę na południu oraz drogę krajową nr 11 na zachodzie.

Położone najbliżej względem omawianego terenu są korytarze ekologiczne to lokalny korytarz migracji nietoperzy (ok. 3,0 km na zachód) i korytarz spójności obszarów chronionych „Las Miechowicki” w odległości ok. 3,0 km na zachód).

Warto również wspomnieć, iż niektóre liniowe struktury antropogeniczne, takie jak pobocza dróg także umożliwiają w pewnym stopniu rozprzestrzenianie się (migrację) gatunków. Dotyczy to jednak głównie pospolitych i wiatrosiewnych gatunków roślin, w tym gatunków zaliczanych do grupy tzw. „specjalistów kolejowych”, jak np. bodziszek cuchnący *Geranium robertianum* czy rozprzestrzeniająca się intensywnie w ostatnich latach w naszym kraju, pochodząca z obszaru śródziemnomorskiego, trawa miłka drobna *Eragrostis minor*. Ciągi komunikacyjne bywają także wykorzystywane do dyspersji przez gatunki inwazyjne.

5.2. Istniejące zagrożenia środowiska, a jego odporność na degradację i zdolność do samoregeneracji

Z problemem odporności środowiska na degradację wiąże się ściśle ocena jego zdolności do regeneracji. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko, a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników. Uzupełniającym miernikiem jest różnica stanów środowiska w punkcie „początkowym” (przed oddziaływaniem) i końcowym („po regeneracji”) ponieważ środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego ze stanem wyjściowym.

Tempo regeneracji ekosystemów zależy od wielu czynników. Wpływa na nie między innymi charakter naturalnych siedlisk, które tu niegdyś występowały oraz od stopnia przekształcenia pierwotnego środowiska. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne.

Środowisko terenu objętego opracowaniem w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo silnym i praktycznie nieodwracalnym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- [1.2.1] przekształcenia powierzchni ziemi i środowiska gruntowego,
- [1.2.2] zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych,
- [1.2.3] zanieczyszczenie powietrza,

- [1.2.4] emisja hałasu,
- [1.2.5] przekształcenia biocenoz,
- [1.2.6] promieniowanie niejonizujące.

Przekształcenia powierzchni ziemi i środowiska gruntowego

Jednym z najbardziej widocznych przejawów przekształcenia środowiska naturalnego są zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi oraz przeobrażeniu szaty roślinnej. W granicach opracowania roślinność rzeczywista zdecydowanie odbiega dalece od potencjalnego stanu naturalnego.

Trwałe i praktycznie nieodwracalne przekształcenia powierzchni ziemi mają miejsce przede wszystkim na obszarach zabudowanych oraz w rejonach infrastruktury komunikacyjnej, gdzie powierzchnie biologicznie czynne były niwelowane i zajmowane na rzecz zabudowań oraz powierzchni utwardzonych i szczelnych. W przypadku omawianego terenu znaczące zmiany zaszły również w obrębie terenów aktualnie niezagospodarowanych: w przeszłości miała tu miejsce płytko eksploatacja rudna, obecnie większość terenów pokrywają grunty nasypowe.

Oddziaływaniem związanym z przyrostem powierzchni szczelnych było i jest również zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, co prowadzi do ograniczenia możliwości infiltracji wód w głąb ziemi i równocześnie jest związane ze wzrostem spływu wód deszczowych z terenów utwardzonych.

Obecnie czynnikiem wpływającym na grunty w granicach opracowania jest także oddziaływanie mechaniczne w postaci rozjeżdżania czy też wydeptywania.

Zanieczyszczenie gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych

Przyczyną zmian chemizmu gruntów czy wód są zanieczyszczenia przenikające z powietrza atmosferycznego, a także dostające się do nich wraz opadami atmosferycznymi. Do niekorzystnych z przyrodniczego punktu widzenia procederów jest także bezprawne zaśmiecanie powierzchni zielonych. Grunty wzdłuż dróg na terenie opracowania są również narażone na zasolenie.

Zgodnie z materiałami archiwalnymi [1.2.22] środowisko glebowe w Bytomiu w znacznej części jest zanieczyszczone substancjami wprowadzonymi przez opady atmosferyczne i spaliny samochodowe, a główną przyczyną tego stanu są pyły, pary oraz gazy emitowane głównie przez zakłady przemysłowe, sektor energetyczny i transport. Na obszarze Bytomia stwierdza się zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi, wynikające zarówno z działalności przemysłowej, głównie górnictwa rud cynkowo-olowiowych i ich przetwórstwa, jak i budowy geologicznej podłoża.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Z intensyfikacją zabudowy oraz nasileniem ruchu samochodowego bezpośrednio wiąże się problem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Warunki aerosanitarne na terenie są kształtowane zarówno przez czynniki wewnętrzne, istniejące w granicach opracowania, jak i zewnętrzne, mające źródło poza przedmiotowym terenem. Ruch samochodowy na opisywanym terenie w stanie istniejącym ma związek głównie z funkcjonowaniem centrum handlowego i (w mniejszym zakresie) Wojewódzkiego

Ośrodka Ruchu Drogowego. Znaczący jednak wpływ mogą mieć zanieczyszczenia pochodzące z ruchu odbywającego się po ul. Strzelców Bytomskich (droga krajowa nr 11) i autostrady A1.

Poza ruchem samochodowym źródłem zanieczyszczeń może być też niska emisja, która jednak na analizowanym terenie jest problemem związanym zdecydowanie bardziej z terenami zlokalizowanymi w rejonie obszaru objętego projektem planu, niż w jego granicach, w obszarze projektu planu funkcjonuje obecnie bowiem wyłącznie zabudowa usługowa objęta zasięgiem istniejącej sieci ciepłowniczej..

W pewnych okresach roku, zwłaszcza podczas niskiej wilgotności podłoża i panujących wysokich temperatur, uciążliwe bywać może także pylenie z dróg o nawierzchni nieutwardzonej (na przykład na terenie niezagospodarowanych terenów przemysłowych w części centralnej i południowej).

Należy podkreślić, że warunki aerosanitarne charakteryzują się zmiennością w czasie i przestrzeni.

Najbliższa stacja systemu monitoringu powietrza Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach znajduje się w Zabrze, przy ul. Skłodowskiej-Curie, w odległości ok. 10,5 km w kierunku południowo-zachodnim. Zgodnie z danymi udostępnianymi przez WIOŚ Katowice, w 2020 r. nie notowano przekroczenia norm dla średnich stężeń rocznych, ale w miesiącach zimowych znacznie rosły stężenia pyłu zawieszonego PM10 i tlenków azotu NO₂ oraz dwutlenku siarki SO₂.

Emisja hałasu

Hałas należy do czynników, których bezpośredni wpływ jest ograniczony do czasu jego trwania. Pod tym względem środowisko wykazuje wysoką zdolność do regeneracji. Na terenie objętym m.p.z.p. do głównych źródeł hałasu należą przede wszystkim główne ciągi komunikacyjne, te jednak zlokalizowane są poza granicami opracowania lecz w ich bliskim lub wręcz bezpośrednim sąsiedztwie..

Zgodnie z *Mapą akustyczną Bytomia* (2016) w opisywanych granicach do przekroczeń norm hałasu może dochodzić co najwyżej wzdłuż ul. Strzelców Bytomskich i to na bardzo niskim poziomie i bardzo ograniczonym zakresie, na terenach dotychczas nie objętych zabudową. Z uwagi na przewidziane planem zagospodarowanie, a także przewidzianą lokalizację zieleni izolacyjnej, nie przewiduje się istotnych problemów związanych z przekroczeniami poziomu hałasu w granicach opracowania. Warto w tym kontekście przypomnieć, że plan przewiduje zagospodarowanie w tym obszarze wyłącznie na tereny zabudowy usługowej, produkcyjnej i drogi, a także zieleni izolacyjną.

Przekształcenia biocenozy

Obszar opracowania podlegał zmianom antropogenicznym od wieków. Naturalna szata roślinna już tu praktycznie nie występuje. Flora obszaru charakteryzuje się licznymi przejawami przemian antropogenicznych. Przemiany te są na tyle silne, że część powierzchni terenu jest niemal całkowicie pozbawiona szaty roślinnej, a roślinność, jeśli występuje ma charakter wtórny i antropogeniczny.

Występujące na tym terenie zadrzewienia mają charakter wtórny (wtórna sukcesja na terenach przekształconych, głównie przemysłowych), bądź kształtowane są przez człowieka (trawniki).

Szata roślinna obszarów zurbanizowanych narażona jest na działanie takich stresorów jak: zanieczyszczenie powietrza, zmiana chemizmu podłoża oraz związane z nią wzrost ciśnienia osmotycznego roztworu wodnego występującego w podłożu (wywołane m.in. posypywaniem ciągów komunikacyjnych solą drogową), a także uszkodzenia mechaniczne roślin spowodowane przez

rozjeżdżanie lub wydeptywanie. W związku z powyższym tereny biologicznie czynne są w znacznej części porastane przez gatunki synantropijne, tworzące często specyficzne układy fitosocjologiczne, znacząco odbiegające od tych, które obserwowane są w warunkach naturalnych. Naturalna selekcja oraz wprowadzanie przez człowieka celowo dobranych gatunków i odmian uprawnych, odpornych na wspomniane wyżej czynniki stresowe i dobieranych ze względu na ich walory użytkowe, skutkuje nierzadko daleko idącą synantropizacją szaty roślinnej. Również i wśród fauny dominują pospolite i synantropijne gatunki zwierząt, przystosowane do funkcjonowania w warunkach miejskich.

Podsumowując, można stwierdzić, że w wyniku znacznych przeobrażeń środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz istniejącej nadal ciągłej presji ze strony człowieka, samoistny (bez pomocy człowieka) powrót lokalnego środowiska do stanu pierwotnego jest praktycznie niemożliwy.

Promieniowanie niejonizujące

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Promieniowanie powstaje przede wszystkim w wyniku działania sieci i urządzeń elektroenergetycznych, instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych oraz innych instalacji elektrycznych. Negatywny wpływ energii elektromagnetycznej przejawia się tak zwanym efektem termicznym, który, w przypadku silnych źródeł, może powodować zmiany biologiczne (np. zmianę właściwości koloidalnych w tkankach).

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości od 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe na przykład linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe, tj. urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300 000 MHz, do których należą:

- 1) stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- 2) urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448) określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową odrębną wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego 50 Hz w wysokości 1kV/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń wymienione wyżej rozporządzenie określa wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m.

Dla pól elektromagnetycznych w zakresie częstotliwości 300 MHz do 300 GHz (zakres częstotliwości sieci telefonii komórkowej) dopuszczalna wartość składowej elektrycznej wynosi 7 kV/m, natomiast gęstość mocy 0,1 W/m².

W chwili obecnej przez teren objęty projektem planu nie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokich napięć. Ok. 0,5 km na północ od granic terenu opracowania przebiega linia elektroenergetyczna 2 x 400kV Wielopole - Joachimów + Rokitnica – Łagisza.

Źródłem promieniowania niejonizującego są również anteny i stacje bazowe telefonii komórkowej. W granicach opracowania zlokalizowane są 2 tego typu obiekty, ulokowane na pylonach reklamowych centrum handlowego i towarzyszącej infrastruktury 0.

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Teren opracowania obecnie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Poprzez „brak realizacji ustaleń projektowanego m.p.z.p.” rozumie się sytuację pozostawienia przedmiotowego obszaru w obecnym stanie planistycznym.

Wprowadzane zmiany służą głównie efektywniejszemu zagospodarowaniu terenu z uwzględnieniem aktualnych potrzeb i zasad ochrony środowiska (szersze wykorzystanie terenów przemysłowych jako terenów inwestycyjnych, wprowadzenie zieleni izolacyjnej, dopuszczenie instalacji fotowoltaicznych).

Przyrost nowych terenów zabudowanych przyczyni się do pogorszenia warunków aerosanitarnych i topoklimatycznych. Poszerzanie obszarów zabudowanych może być związane z lokalnym wzrostem emisji hałasu. Warunki aerosanitarnie, w tym jakość powietrza atmosferycznego, przedmiotowego terenu odznaczają się zmiennością w czasie i przestrzeni. Aktualnie możliwe jest ograniczenie zagrożeń dla środowiska wynikających z działalności człowieka poprzez realizację zapisów ocenianego dokumentu planistycznego. Poprawa stanu powietrza odbywać się może między innymi poprzez unowocześnienie szlaków komunikacyjnych (wymiana nawierzchni), wprowadzanie zieleni izolacyjnej, rozbudowę zdalaczynnej sieci ciepłowniczej czy też odpowiednie składowanie i utylizacji odpadów.

Poza zasadami ochrony środowiska przedstawiony do oceny projekt m.p.z.p. ustala także szereg zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony krajobrazu.

Projekt planu podtrzymuje zagospodarowanie na cele nowej zabudowy na terenach zakończonej, płytkiej eksploatacji rudnej, jak jednak pokazuje praktyka, wiele takich terenów w granicach miasta jest już obecnie zabudowana i realizacja zabudowy na tych terenach jest możliwa.

6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

6.1. Formy ochrony prawnej

6.1.1. Lasy ochronne

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w *ustawie o lasach* § 5.

W granicach opracowania nie występują tereny leśne, w tym lasy ochronne.

6.1.2. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy *ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych* § 6.

W obszarze opracowania brak terenów leśnych w rozumieniu *ustawy o lasach* z dnia 28 września 1991 r. W obszarze objętym projektem planu nie występują też grunty rolne.

6.1.3. Zasoby wodne

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy *ustawy Prawo wodne* § 7. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Ochronie podlegają między innymi wody podziemne i obszary ich zasilania. Ochrona ta polega na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz na utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód.

Niemal cały obszar opracowania (za wyjątkiem części południowej) znajduje się w zasięgu GZWP nr 329 „Bytom”.

W przedstawionym do oceny projekcie planu wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych i powierzchniowych. W związku z tym należy przyjąć, że realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia się ich stanu.

6.1.4. Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego

Przedmiotowy obszar znajduje się w zasięgu Jednolitej Części Wód Powierzchniowych JCWP Szarlejka (PLRW20007212669).

JCWP Szarlejka (PLRW20007212669) ma status silnie zmienionej części wód. Powyższa JCWP jest monitorowana, jej stan jest zły, a możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, jakimi są osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego, zagrożona. Ze względu na brak możliwości technicznych termin osiągnięcia dobrego stanu wyznaczono na rok 2027.

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd) przedmiotowy teren pozostaje w zasięgu JCWPd nr 111 (kod PLGW2000111) w obrębie regionu wodnego Małej Wisły.

Zgodnie z aktualizacją planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły możliwość osiągnięcia celów środowiskowych w przypadku JCWPd nr 111 jest zagrożona, a jej stan ilościowy i chemiczny jest słaby.

Oceniany projekt planu wprowadza rozwiązania służące ochronie wód powierzchniowych i podziemnych. Wprowadza zakaz realizacji inwestycji mogących prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych i wód powierzchniowych, zakaz. Ustala ponadto:

- nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki;
- nakaz zabezpieczenia drożności systemu odprowadzania wód na obszarze planu;
- nakaz realizacji obiektów w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na obszarze planu;
- odprowadzanie ścieków sanitarnych i deszczowych do kanalizacji miejskiej, z zastrzeżeniem:
 - dopuszczenie, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, odprowadzenia ścieków sanitarnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
 - dopuszczenie odprowadzania wód opadowych i roztopowych zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne;
- sukcesywna budowa rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej;
- nakaz stosowania urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe odprowadzane z terenów parkingów terenowych o powierzchni powyżej 0,1 ha.
- nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki,

Ponadto ze względu na położenie obszaru planu w granicach: Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 329 Bytom, zakazuje się na tym obszarze:

- realizacji inwestycji, które mogą zanieczyścić wody podziemne ze względu na wytwarzane ścieki, odpady oraz emitowane pyły i gazy,
- realizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska wodnego.

W związku z powyższym można uznać, iż realizacja zamierzeń planu przy zachowaniu wprowadzanych ustaleń nie powinna stwarzać zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych w/w jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

6.1.5. Złoże kopalin

Udokumentowane złoże kopalin podlegają ochronie na mocy ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* § 8.

Teren objęty projektem MPZP położony jest w zasięgu czterech udokumentowanych złóż węgla kamiennego:

1. Powstańców Śląskich (cały teren opracowania za wyjątkiem krańców południowych)
2. Powstańców Śląskich 1 (cały teren opracowania za wyjątkiem niewielkich fragmentów na północy)
3. Bytom I-1 (centralna część terenu opracowania)
4. Bytom I (południowe krańce terenu opracowania)

Złoże „Bytom I-1” podlega eksploatacji w ramach obszaru i terenu górniczego Bytom VII obejmujących właściwie cały teren opracowania, za wyjątkiem krańców północnych i południowych.

Zgodnie z zapisami planu dopuszcza się na jego obszarze przedsięwzięcia polegające na poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopalin oraz ich podziemnym wydobyciu.

6.1.6. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu § 9.

W ramach ustaleń projektu *planu* przewiduje się wprowadzenie jednostek urbanistycznych, które zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem będą podlegały ochronie akustycznej. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla poszczególnych obszarów zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tab. 1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz.U. 2014, poz.112)

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN}^* przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N^{**} przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	1 Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej 2 Teren zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży	64	59	50	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny mieszkaniowo-usługowe c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	68	59	55	45

W ocenianym projekcie planu w zakresie **ochrony przed hałasem**:

- 1) wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska - tereny oznaczone symbolami: 1U, 2U, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele zamieszkania zbiorowego;

2) nakaz stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego od istniejących ciągów komunikacyjnych oraz przy realizacji nowej i przebudowie istniejącej zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Ryzyko przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na omawianym obszarze jest właściwie znikome, może być związane głównie z ruchem drogowym na ul. Strzelców Bytomskich, przy czym przy tej ulicy planuje się wprowadzenie wyłącznie zabudowy usługowej, a także wprowadza tereny zieleni izolacyjnej.

6.1.7. Walory krajobrazowe i kulturowe

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy *ustawy o ochronie przyrody* § 3, natomiast obiekty zabytkowe chronione są zgodnie z *ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* § 11.

Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony.

Na przedmiotowym terenie przeważają obszary zurbanizowane, przemysłowe. Ustalenia projektu m.p.z.p. zakładają kreowanie krajobrazu zurbanizowanego, poprzez dalszy rozwój terenów zabudowy, głównie usługowej i produkcyjnej, co jednak będzie następowało w nawiązaniu do istniejących terenów o takim charakterze i na terenach już przekształconych (przemysłowych).

W związku z rozwojem zabudowy, głównie kosztem obszarów nieużytkowanych obecnie, a pokrytych roślinnością, może następować stopniowa zmiana lokalnego krajobrazu, choć projekt planu zasadniczo nie wprowadza elementów, które obecnie nie są już w lokalnym krajobrazie obecne, może za wyjątkiem jedynie dopuszczenia lokowania ogniw fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW wraz z zabudową z nimi związaną. Ponadto obecne w granicach opracowania obszary przemysłowe odznaczają się niską estetyką, stąd ich zagospodarowanie może wręcz pozytywnie wpłynąć na lokalny krajobraz.

Przedstawiony do oceny plan wprowadza zasady kształtowania krajobrazu obejmujące zakaz stosowania sidingu elewacyjnego do wykończenia elewacji budynków, zakaz stosowania na więcej niż 20 % powierzchni każdej elewacji budynku kolorów jaskrawych lub fosforyzujących oraz nakaz stosowania ujednoliconej kolorystyki elewacji i dachów w granicach działki budowlanej.

W obszarze planu brak obiektów o charakterze zabytkowym, nie występują tu obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa śląskiego, czy gminnej ewidencji zabytków.

6.1.8. Flora i fauna

Flora i fauna podlega ochronie na mocy *ustawy Prawo ochrony środowiska* § 2 oraz *ustawy o ochronie przyrody* [1.2.3].

Zgodnie z *Prawem ochrony środowiska* ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

W myśl *Ustawy o ochronie przyrody* ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową (ściśłą lub częściową) obowiązują zakazy:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania okazów gatunków;
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków.

W stosunku do zwierząt należących do gatunków dziko występujących objętych ochroną ściśłą lub częściową wprowadza się m.in. następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania i chwywania;
- 3) transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, a także posiadania żywych zwierząt;
- 4) zbierania, przetrzymywania i posiadania okazów gatunków;
- 5) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych;
- 6) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 7) niszczenia ich gniazd;
- 8) niszczenia ich mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
- 9) wybierania, posiadania i przechowywania ich jaj;
- 10) wyrabiania, posiadania i przechowywania wydmuszek;
- 11) preparowania okazów gatunków;
- 12) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;

- 13) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 14) umyślnego płoszenia i niepokojenia;
- 15) przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 16) przemieszczania urodzonych i hodowanych w niewoli do stanowisk naturalnych.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. W *ustawie o ochronie przyrody* nakazano zwrócić szczególną uwagę na roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nie szkodzący drzewom lub krzewom. W okresie zimowym na ulicach, placach oraz drogach publicznych środki chemiczne mogą być stosowane tylko w sposób nie szkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

W obszarze planu brak obiektów objętych formami ochrony przyrody.

W obszarze planu z uwagi na charakter zagospodarowania generalnie nie ma sprzyjających warunków do występowania chronionych gatunków roślin i grzybów, jak również rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt. Objęta ochroną jest natomiast zdecydowana większość występujących tu ptaków, w tym często notowane, także w miastach, przedstawiciele tej grupy, jak na przykład sroka *Pica pica*, czy bogatka *Parus major*, a ponadto niektóre pospolite gatunki ssaków, w tym jeż, kret. Są to w większości gatunki zsynantropizowane, związane w pewnym stopniu m.in. z siedzibami ludzkimi i przystosowane do warunków miejskich. W obszarze planu praktycznie brak jest zbiorników wodnych, większych powierzchni podmokłych i wilgotnych, które stanowią biotopy sprzyjające występowaniu płazów. Okresowo na terenach przemysłowych występowały niewielkie zbiorniki wodne, w stanie obecnym jednak teren pozbawiony jest typowych zbiorników wodnych, występować tu mogą co najwyżej lokalne zagłębienia terenu, w których okresowo gromadzić się może woda, z uwagi jednak na słabe pokrycie terenu roślinnością i brak wykształconej roślinności wodnej, siedliska te nie są dogodne dla płazów, a ich występowanie będzie w praktyce ograniczało się co najwyżej do doliny Szarlejki, choć i tu warunki siedliskowe nie są szczególnie sprzyjające, z uwagi na silne uregulowanie rzeki i częściowe zarurowanie.

Rozwój zabudowy usługowo-produkcyjnej na znacznych obszarach w południowej części obszaru opracowania może w konsekwencji doprowadzić do ograniczenia arealu siedlisk występujących tu gatunków, są to jednak pospolite gatunki terenów zurbanizowanych, a tereny przemysłowe nie przedstawiają szczególnie wysokiej wartości przyrodniczej.

Na terenie opracowania nie wykazuje się stanowisk szczególnie cennych, chronionych i/lub zagrożonych wyginieciem grzybów, roślin, siedlisk przyrodniczych i zbiorowisk roślinnych.

Podsumowując, ogólnie można założyć, że realizacja ustaleń przedstawionego do oceny projektu m.p.z.p. nie będzie oddziaływać istotnie negatywnie na zasoby fauny, mykobioty i szaty roślinnej, w tym gatunków chronionych.

.W zakresie środowiska przyrodniczego, także w zakresie ochrony lokalnej bioróżnorodności, oceniany projekt planu wprowadza dla wyznaczonych terenów minimalny procent terenów biologicznie czynnych określony indywidualnie w zależności od charakteru wprowadzanej zabudowy w przedziale od 10 do 15%.

Przedstawiony do oceny plan nie wprowadza lokalizacji nowych obiektów budowlanych infrastruktury sieci elektroenergetycznej. Teren opracowania znajduje się poza istotnymi korytarzami migracji zwierząt, w tym awifauny, nietoperzy i zwierząt lądowych. Mają tu jednak miejsce lokalne migracje. Ze względu na fakt, że ustalenia projektu planu nie zakładają zmiany stanu istniejącego w zakresie obiektów budowlanych infrastruktury sieci elektroenergetycznej, wysokiej zabudowy należy przyjąć, że ich realizacja nie przyczyni się do zmiany możliwości migracji dla awifauny i chiropterofauny.

6.1.9. Obiekty chronione w myśl ustawy o ochronie przyrody

W obszarze planu brak obiektów objętych formami ochrony przyrody.

6.1.10. Obszary cenne przyrodniczo, a nie objęte ochroną

Teren opracowania uległ znaczącym przekształceniom antropogenicznym, które przejawiają się m.in. znacznym udziałem obszarów zurbanizowanych i terenów przemysłowych. Generalnie na powierzchni ziemi przedmiotowy obszar nie wyróżnia się podwyższonymi walorami przyrodniczymi. W granicach planu jako wyróżniające się pod względem znaczenia dla bioróżnorodności wskazać można co najwyżej zadrzewienia, choć jak wskazywano wcześniej, nawet one prezentują raczej niską wartość przyrodniczą, cechując się niewielkimi powierzchniami, często niewielkim zwarciem, brak tu też dojrzałych wiekowo drzewostanów, stąd obiektywnie nawet te tereny trudno uznać za szczególnie wartościowe przyrodniczo.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu.

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

- a) Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
- b) „Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju” z 2005 r.
- c) „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”(do 2030 r.)
- d) Polska 2025 – Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
- e) Polityka ekologiczna państwa 2030, PEP2030 (Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2019)

oraz w dokumentach międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w wyżej wymienionych dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele zawarte w tychże dokumentach przedstawiono poniżej.

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

1. przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
2. eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
3. ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
4. ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
5. tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
6. zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
7. określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej,
8. określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,
9. uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizacji na przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiających migracje fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,
10. stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
11. powszechne i współzależne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
12. promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekorolnictwo, ekosadownictwo),
13. zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,
14. ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju,
15. ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz najbardziej

podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,

16. zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych,

17. ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów (mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem),

18. priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,

19. ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

20. uwzględniać w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,

21. pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,

22. przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,

23. zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,

24. zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,

25. zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,

26. uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP2030) integruje zakres tematyczny dokumentów:

- Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” BEiŚ) w części środowiskowej,

- Strategicznego planu adaptacji dla sektorów obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (SPA2020),

- Polityki klimatycznej Polski. Strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020 (uchylona uchwałą Rady Ministrów w dniu 1 września 2015 r.),

których okres obowiązywania został zaplanowany do końca 2020 r.

Zakres tematyczny PEP został uzupełniony o środowiskowe cele i priorytety Rządu RP oraz rozwija część środowiskową Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

W rezultacie PEP obejmuje następującą tematykę:

- bezpieczeństwo biologiczne, w tym organizmy genetycznie zmodyfikowane,
- klimat akustyczny,
- najlepsze dostępne techniki BAT,
- odpady,
- pola elektromagnetyczne,
- powierzchnia ziemi,
- powietrze,
- promieniowanie jonizujące,
- służby ochrony środowiska i podmioty biorące udział w zarządzaniu środowiskiem,
- system finansowania ochrony środowiska,
- system ocen oddziaływania na środowisko,
- technologie środowiskowe,
- wzorce zrównoważonej konsumpcji i edukacja ekologiczna, w tym dostęp do informacji,
- zasoby geologiczne,
- zasoby przyrodnicze, w tym krajobraz, leśnictwo i różnorodność biologiczna,
- zasoby wodne, w tym jakość wód,
- zmiany klimatu (mitygacja i adaptacja).

Polityka ekologiczna państwa opiera się na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, który jest wymogiem nowoczesnej polityki państwa. Zrównoważony rozwój oznacza stabilny wzrost gospodarczy powiązany z racjonalną gospodarką zasobami środowiskowymi i respektowaniem praw człowieka. To właśnie człowiek jest nadrzędną wartością w Polityce ekologicznej Państwa 2030 poprzez koncentrację tematyczną na jakości życia, zdrowiu i dobrobycie Polaków. Rolą polityki ekologicznej jest więc zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa. Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Kluczowa dla osiągnięcia celów polityki ekologicznej jest dodatkowo dbałość o kulturę współżycia ze środowiskiem na szczeblu samorządowym, zwłaszcza poprzez racjonalne planowanie zagospodarowania przestrzennego, które pomaga chronić ludność przed zanieczyszczeniami powietrza i hałasem oraz przyrodę przed nadmierną presją.

Wymienione powyżej cele generalnie znalazły odzwierciedlenie w ocenianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

8. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (tzw. SPA 2020) stanowi element szerszego projektu badawczego o nazwie KLIMADA, którego prowadzenie zakłada się do roku 2070.

We wskazanym dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Wśród najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów, dla których określono cele i kierunki działań adaptacyjnych znalazły się: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefy wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Głównym celem SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe oraz powiązane z nimi kierunki działań zostały określone następująco:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

Kierunki działań:

- 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- 1.2 – adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Kierunki działań:

- 2.1 – stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
- 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu

Kierunki działań:

- 3.1 – wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu
- 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

Kierunki działań:

- 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemu wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)
- 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 5.1 – promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu
- 6.2 – ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

W świetle powyższych wskazań, mając na uwadze charakter oraz zakres (szczegółowość) ocenianego dokumentu planistycznego, a także charakter (uwarunkowania środowiskowe) i sposób zagospodarowania przedmiotowego terenu, należy stwierdzić, że miejscowy plan jest związany przede wszystkim z sektorami jakimi są: gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, a w mniejszym stopniu również z sektorami obejmującymi budownictwo, infrastrukturę, dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu i inne.

Teren projektu miejscowego planu obejmuje tereny już intensywnie zagospodarowane (tereny usługowe wraz z parkingami) i silnie przekształcone (tereny przemysłowe w znacznej części niezagospodarowane). Na obszarze planu nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz osuwania się mas ziemnych. Marginalne zagrożenie powodzią (1%) zidentyfikowano jedynie w dolinie Szarlejki, tuż a północną granicą opracowania. Dolina Szarlejki ze względu na przeszłe antropogeniczne przekształcenia jest na tym odcinku głęboko wcięta, a obszar zagrożenia powodzią jest niewielki i nie sięga istniejącej w obrębie planu zabudowy.

Do głównych zagrożeń Bytomia, a więc i przedmiotowego terenu, w kontekście zmian klimatu należą: intensyfikacja miejskiej wyspy ciepła, silne ulewy powodujące podtopienia oraz susze sprzyjające deficytowi wody w miastach. Zasadniczo realizacja ocenianego planu może się przyczynić do intensyfikacji miejskiej wyspy ciepła, jednakże z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię, którą planuje się przeznaczyć pod zabudowę i skalę przewidzianych ustaleń w stosunku do powierzchni całego, miejscami wysoko zurbanizowanego miasta Bytom, wpływ ten będzie miał mało znaczący charakter w porównaniu ze zjawiskami już występującymi.

Ogólnie rzecz ujmując ustalenia miejscowego planu wpisują się przede wszystkim w realizację następujących kierunków działań określonych SPA 2020: 1.3, 1.4 i 1.5 w zakresie celu nr 1 oraz 4.2 w celu nr 4.

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- nakaz zapobiegania powstawania emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (kierunek 1.3),
- dostawa ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej zdalaczynnej (kierunek 1.3 i 4.2),
- dopuszczenie indywidualnych urządzeń prądoworczych i systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii (kierunek 1.3),
- ustalenie dla terenów zabudowy minimalnego wskaźnika procenta terenów biologicznie czynnych wynoszącego od 10% do 30% (kierunek 1.4 i 4.2),
- wyznaczenie nowych terenów zieleni izolacyjnej i utrzymanie częściowo istniejących terenów zieleni (kierunek 1.4 i 4.2),
- realizacja zabudowy poza obszarami zagrożonymi występowaniem powodzi i osuwisk (kierunek 1.5),
- nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki (kierunek 4.2),
- odprowadzanie ścieków sanitarnych i deszczowych do kanalizacji miejskiej (kierunek 4.2),
- dopuszczenie, do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej, odprowadzenia ścieków sanitarnych zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (kierunek 4.2),
- dopuszczenie odprowadzania wód opadowych i roztopowych zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (kierunek 4.2)
- sukcesywna budowa rozdzielczej sieci kanalizacji sanitarnej.

Wskazane powyżej zapisy sprzyjają również innym kierunkom działań służącym adaptacji do zmian klimatu.

9. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do *Uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw*

Uchwała Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. uchwała antysmogowa) wprowadza zakazy i ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych. Celem tych zakazów i ograniczeń jest zapobieżenie negatywnemu wpływowi na zdrowie ludzi i środowisko w granicach administracyjnych województwa śląskiego. Uchwała określa, jakie wymagania muszą spełniać instalacje, w których spalane są paliwa stałe oraz wymienia paliwa, których stosowanie jest zakazane.

W omawianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniono wymogi ochrony powietrza, ograniczające negatywny wpływ na zdrowie ludzi i środowisko.

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych wymogów należy w zakresie zaopatrzenia w ciepło ustalenie dostaw ciepła z miejskiej sieci zdalaczynnej, z dopuszczeniem stosowania indywidualnych urządzeń prądotwórczych i systemów grzewczych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii. Na obszarze objętym projektem planu dopuszcza się (za wyjątkiem terenów zieleni izolacyjnej i dróg) lokowanie ogniw fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW wraz z zabudową z nimi związaną.

Projekt planu dopuszcza też zaopatrzenie w gaz do celów grzewczych z indywidualnych zbiorników gazu, choć tam gdzie to możliwe ustala się zaopatrzenie w gaz w oparciu o istniejącą i rozbudowywaną sieć gazowniczą. Wymiana i eksploatacja urządzeń grzewczych na te, zasilane gazem jest jednym ze sposobów realizacji wymogów *uchwały antysmogowej*.

W związku z powyższym należy uznać, że projekt planu nie stoi w sprzeczności z zakazami i ograniczeniami zawartymi w *Uchwale Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw*, a realizacja jego zapisów przyczynia się do ich wdrożenia.

10. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Z uwagi na jedynie miejscowy (lokalny) zasięg oddziaływań związanych z realizacją zamierzeń planistycznych oraz odległości od obiektów chronionych położonych poza granicami terenu opracowania, można stwierdzić, że realizacja ustaleń m.p.z.p. nie będzie miała istotnego wpływu na obszary chronione.

10.1. Oddziaływania rozwiązań planu na środowisko: bezpośrednie i pośrednie, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane

Oceniany projekt planu wprowadza w pewnej części takie przeznaczenia terenów, które odpowiada obecnemu zagospodarowaniu (zwłaszcza w zakresie terenów już zabudowanych). Istotnym zapisem projektu planu jest też dopuszczenie lokowania ogniw fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW wraz z zabudową z nimi związaną.

Planowane zagospodarowanie obejmuje również tereny obecnie niezagospodarowane, jednak niemal w całości przeznaczone pod zabudowę zgodnie z obowiązującym stanem planistycznym. Podkreślić też należy, że niezagospodarowane tereny w obrębie obszaru opracowania mają głównie charakter terenów przemysłowych i odznaczających się niewielką wartością przyrodniczą.

Każda zmiana zainwestowania terenu związana jest z mniejszym bądź większym oddziaływaniem na środowisko, a stopień oddziaływania będzie uzależniony od intensywności i charakteru zagospodarowania. Aktualnie na obszarach już zainwestowanych oraz w ich sąsiedztwie występuje stałe oddziaływanie na środowisko, związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych (ze źródeł komunikacyjnych i tzw. „niska emisja”), powstawaniem odpadów i ścieków oraz dokonanym, nieodwracalnym przekształceniem powierzchni terenu. Na terenach już zabudowanych realizacja ustaleń projektu m.p.z.p. będzie więc związana

głównie z utrzymaniem bądź pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących. Wprowadzanie zabudowy i wyznaczanie terenów zieleni na obszarach rolniczych związane będzie z kolei z kreowaniem zagospodarowania i krajobrazu o charakterze miejskim kosztem terenów niezagospodarowanych, przy czym obecnie w granicach opracowania niezagospodarowane tereny to głównie tereny przemysłowe, o raczej negatywnym wpływie na lokalny krajobraz. Należy także podkreślić, że zmiany wprowadzone planem będą się zapewne odbywać stopniowo.

W przypadku realizacji nowej zabudowy czy też elementów infrastruktury oddziaływanie krótkotrwałe na etapie budowy polegać będzie między innymi na emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza, których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane. Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji. Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy powierzchnie uszczelnione. Wprowadzanie pozaprzyrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej je roślinności. Realizacja ustaleń planu będzie lokalnie związana z koniecznością wycinki zieleni wysokiej (drzew i krzewów). Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych trwale przekształcone zostaną siedliska faunistyczne, ograniczona zostanie ich powierzchnia, a potencjalnie zamieszkująca je fauna zostanie z nich wyparta na tereny sąsiednie.

Dogęszczanie istniejącej zabudowy oraz realizacja nowych obszarów zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych przyczyni się do lokalnych zmian uwarunkowań krajobrazowych i topoklimatycznych. Ciągi komunikacyjne aktualnie istniejące w obszarze opracowania i przebiegające wzdłuż jego granic oddziałują także na tereny przyległe, a projektowany rozwój zabudowy skutkował będzie zwiększeniem natężenia ruchu.

Opisane wyżej oddziaływania związane z realizacją planu będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać będzie przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne. Kumulacja ta może mieć miejsce w granicach jednostek stanowiących źródło oddziaływań bądź na terenach przyległych. O efekcie kumulacji w skali lokalnej można mówić również w przypadku zajmowania powierzchni biologicznie czynnych. Nie przewiduje się jednak, aby potencjalna kumulacja miała znacząco negatywny wpływ na stan środowiska.

Opisane wyżej wpływy zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami planu, a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

Uwzględniając skalę i charakter zmian ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w planie, generalnie można stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

Tab. 2. Charakterystyka typów oddziaływań

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
-----------------	-------------	-------------------

bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych - pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich i obiektów w budowie - zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i wycinka zieleni wysokiej (drzew i krzewów) 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych - wzrost ilości wytwarzanych odpadów - wzrost emisji hałasu bytowego - przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia niwelacji pod nowe obiekty budowlane i towarzyszące im zagospodarowanie
pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - nie występują, brak znaczących oddziaływań 	<ul style="list-style-type: none"> - generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych
wtórne	<ul style="list-style-type: none"> - nie występują, brak znaczących oddziaływań 	<ul style="list-style-type: none"> - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy
skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> - krótkotrwała kumulacja hałasu pochodzącego z prac budowlanych oraz hałasu komunikacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych emitorów - kumulacja hałasu komunikacyjnego oraz bytowego
krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> - hałas budowlany - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi - powstawanie odpadów budowlanych 	<ul style="list-style-type: none"> - nie występują, brak znaczących oddziaływań
długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany morfologii terenu (lokalnych warunków krajobrazowych) związane z powstawaniem nowych zabudowań - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy - emisja hałasu komunikacyjnego - lokalna fragmentacja siedlisk - lokalna zmiana uwarunkowań topoklimatycznych
stałe	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany ukształtowania powierzchni terenu - zmiana lokalnych warunków krajobrazowych 	<ul style="list-style-type: none"> - lokalne zmiany mikroklimatu - zmiany morfologii terenu związane z powstaniem nowych obiektów budowlanych - zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych
chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> - hałas budowlany - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi - powstawanie odpadów budowlanych 	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego

11. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Środowisko na omawianym terenie na skutek wieloletniej działalności człowieka zostało przekształcone w tak znaczącym stopniu, że praktycznie niemożliwy jest jego powrót do stanu pierwotnego. Fauna i flora

są tutaj aktualnie reprezentowane głównie przez gatunki synantropijne, przystosowane (przywykłe) do warunków antropopresji, a występujące tu obecnie siedliska mają w zdecydowanej większości wyraźnie charakter antropogeniczny. Z tego względu omawiany teren na powierzchni ziemi nie prezentuje wyróżniających się wartości przyrodniczych.

Zgodnie z zapisami ocenianego dokumentu w obszarze objętym planem ustala się zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu przepisów *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* z wyłączeniem przedsięwzięć związanych z realizacją i remontami:

- a) dróg publicznych,
- b) infrastruktury technicznej,
- c) inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej,
- d) podziemnego wydobycia kopalin,
- e) poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin;

Zakaz realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko nie dotyczy terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1U, 2U, 1PU.

Wprowadza się także zakaz chowu i hodowli zwierząt gospodarskich. Ustala się ponadto, że zasięg oddziaływania na środowisko działalności prowadzonej na poszczególnych terenach nie może przekraczać granicy nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny.

W związku z powyższymi zapisami projektu planu na przedmiotowym terenie nie wyklucza się realizacji niektórych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których, w zależności od charakteru inwestycji, obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko może być wymagany przez właściwy organ. Generalnie realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeprowadzana jest na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ponadto, zgodnie z zapisami projektu dokumentu, wprowadza się również zakaz realizacji przedsięwzięć stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności przedsięwzięć mogących spowodować ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w odległości ponad 50 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływania związane z realizacją ocenianego projektu *planu* będą generalnie związane z lokalną niwelacją terenu, przekształceniem szaty roślinnej i siedlisk faunistycznych, powstawaniem ścieków i odpadów oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska. Wpływy tego typu, ograniczane dodatkowo zapisami w planie oraz zapisami obowiązującego ustawodawstwa będą miały generalnie charakter lokalny. Z tego względu realizacja projektowanych ustaleń nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

13. Obszary problemowe

Zasadniczo przeprowadzona analiza nie wykazała szczególnych kwestii problemowych związanych z realizacją zapisów projektu planu.

Za potencjalnie problemową należy uznać kwestię wprowadzania nowych terenów zabudowanych w obrębie zakończonej płytkiej eksploatacji rudnej i zlikwidowanych szybów i szybków. Jak pokazuje jednak praktyka i obecnie istniejąca zabudowa w granicach miasta, lokowanie zabudowy na tych terenach jest możliwe. Właściwe przygotowanie i realizacja obiektów budowlanych nie powinny więc być źródłem problemów. Ponadto część z tych terenów zamierza się przeznaczyć pod ogniwa fotowoltaiczne, które uznać należy za mniej problematyczne pod względem lokowania na tego typu terenach.

Potencjalnie problemową kwestią mogłoby być również likwidowanie zbiorników wodnych, jak jednak opisano wcześniej, w granicach planu nie występują zbiorniki będące dogodnymi miejscami rozrodu płazów, brak także dobrze i typowo wykształconych zbiorników wodnych, a rzeźba terenu ulega ciągłym modyfikacjom.

Reasumując, choć realizacja zabudowy na tym terenie powinna odbywać się z zachowaniem zasad ostrożności, poprzedzona odpowiednimi badaniami i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, jest ona w pełni możliwa i nie powinna w istocie stanowić kwestii problemowej.

14. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W ocenianym planie zagospodarowania przestrzennego generalnie wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych wpływów na środowisko.

Analiza przyjętych w planie zapisów wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Plan nie narusza ustaleń *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom przyjętego uchwałą nr XVII/204/11 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 sierpnia 2011 r., zmienionego uchwałą nr X/120/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 lutego 2013 r., uchwałą nr XXXVIII/485/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lutego 2017 r., uchwałą nr LXI/814/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 marca 2018 r. oraz uchwałą nr LXIV/839/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 maja 2018 r.; uchwałą nr XXXII/463/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 września 2020 r.; uchwałą nr XL/549/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 lutego 2021 r.*

Zapisy planu są również generalnie zgodne z zapisami zawartymi w *Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bytomia na lata 2012-2015 z perspektywą lat 2016-2019.*

Sposób, w jaki w projekcie planu realizowane są zapisy z zakresu ochrony poszczególnych elementów środowiska został opisany poniżej.

Ochrona powietrza atmosferycznego

W projekcie *planu* w zakresie ochrony powietrza ustala się:

- 1) nakaz zapobiegania powstawania emisji i ograniczania wprowadzanych do powietrza substancji – zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*,
- 2) zakaz magazynowania na otwartej przestrzeni surowców i materiałów pyłących.

Ochrona środowiska gruntowo-wodnego

W zakresie ochrony wód w ocenianym projekcie ustala się:

- nakaz opóźniania spływu wód opadowych i roztopowych do odbiorników poprzez ich retencjonowanie we własnym zakresie w obrębie działki;
- nakaz zabezpieczenia drożności systemu odprowadzania wód na obszarze planu;
- nakaz realizacji obiektów w sposób niepowodujący zmiany stosunków wodnych na obszarze planu;
- zakaz realizacji inwestycji mogących prowadzić do zanieczyszczenia wód podziemnych i wód powierzchniowych;
- ze względu na położenie obszaru planu w granicach: Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 329 Bytom, zakazuje się na tym obszarze:
 - a) realizacji inwestycji, które mogą zanieczyścić wody podziemne ze względu na wytwarzane ścieki, odpady oraz emitowane pyły i gazy,
 - b) realizacji inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska wodnego.

W zakresie **ochrony powierzchni ziemi** ustala się:

- 1) nakaz ochrony gleby przed degradacją lub zanieczyszczeniem,
- 2) nakaz zagospodarowania zielenią urządzoną powierzchni niezabudowanych lub nieutwardzonych,
- 3) zakaz magazynowania surowców i materiałów bezpośrednio na powierzchni gruntu bez zabezpieczenia powierzchni przed infiltracją wód opadowych.

Ponadto w zakresie **postępowania z odpadami** ustala się:

- nakaz realizacji miejsc do zbierania odpadów komunalnych przy zastosowaniu osłon oraz zabezpieczeń przed infiltracją wód opadowych;
- zakaz wykorzystywania terenu objętego planem w celu prowadzenia działalności polegającej na zbieraniu i przetwarzaniu odpadów, w tym surowców wtórnych, złomu i pojazdów wycofanych z eksploatacji, przy czym przez przetwarzanie odpadów należy rozumieć także składowanie odpadów, z zastrzeżeniem pkt 3;

- dopuszczenie dla działalności prowadzonych na terenach objętych planem, magazynowania odpadów powstałych w wyniku tej działalności wyłącznie w budynkach lub zadaszonych wiatach oraz ich przetwarzania, odzysku lub unieszkodliwiania;

W zakresie ochrony przed nadmiernym hałasem i wibracjami:

- 1) wskazuje się tereny należące do poszczególnych rodzajów terenów, dla których określono dopuszczalne poziomy hałasu zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska - tereny oznaczone symbolami: 1U, 2U, na których obowiązują poziomy hałasu jak dla terenów przeznaczonych na cele zamieszkania zbiorowego;
- 2) nakaz stosowania zabezpieczeń akustycznych od ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego od istniejących ciągów komunikacyjnych oraz przy realizacji nowej i przebudowie istniejącej zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustala się, że poziom pól elektromagnetycznych w środowisku nie może przekraczać dopuszczalnych wartości określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przy czym dla wszystkich terenów w obszarze objętym planem obowiązują dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych jak dla miejsc dostępnych dla ludności.

Ponadto określono, że zasięg oddziaływania na środowisko działalności prowadzonej na poszczególnych terenach nie może przekraczać granicy nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny.

15. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w planie

W stanie obecnym teren pozostaje jeszcze w znacznej mierze niezabudowany, choć obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego przewidują rozwój zabudowy w stopniu podobnym do przewidzianego w projekcie planu. Powierzchnia terenów zieleni przewidziana w projekcie planu jest co prawda mniejsza, warto jednak zwrócić uwagę na obecny charakter tych terenów. Jako alternatywę rozważyć można bowiem pozostawienie terenu w dotychczasowym stanie planistycznym, a więc z nieco większą ilością terenów zieleni. Trudno uznać to jednak za rozwiązanie korzystniejsze, jako że w znacznej części tereny przeznaczone pod zielen w obecnym stanie planistycznym pokryte są jedynie skąpą szatą roślinną, a tym samym stanowią dość dogodne tereny inwestycyjne, gdzie realizacja nowej zabudowy wiąże się ze stosunkowo niewielkim wpływem na środowisko. Stąd poszerzenie terenów inwestycyjnych w tym rejonie można uznać za przejaw racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Alternatywnie plan mógł w miejsce obecnych terenów o przeznaczeniu terenów zieleni nieurządzonej wprowadzić tereny zieleni urządzonej, parkowej. W okolicy brak jednak zwartej zabudowy mieszkaniowej, a utworzenie w tym miejscu parku wymagałoby znacznych nakładów z uwagi na niekorzystne podłoże.

Biorąc, pod uwagę zapisy obowiązującego studium [1.2.18], oraz fakt, że teren opracowania zajmuje stosunkowo niewielką powierzchnię, a ponadto w ustaleniach projektu m.p.z.p. uwzględniono zapisy chroniące środowisko, możliwości wskazania rozwiązań alternatywnych są ograniczone.

16. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) obszaru położonego w rejonie ulic: Strzelców Bytomskich i Magdaleny w Bytomiu. Przedmiotowy plan sporządzony został w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej w Bytomiu.

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

Teren położony w granicach przedstawionego do oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego usytuowany jest przy północno-wschodniej granicy Bytomia, miasta na prawach powiatu, zlokalizowanego w centralnej części Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

Obszar opracowania usytuowany jest w obrębie dzielnicy Stroszek, przy granicy z Radzionkowem.

Granice obszaru opracowania wyznaczają:

- od północy – granica miasta Bytomia i Radzionkowa, dolina Rz. Szarlejki ,
- od wschodu – niezagospodarowane tereny przemysłowe,
- od zachodu – ul. Strzelców Bytomskich i położone przy niej tereny zielone
- od południa – al. Magdaleny,

Teren ma charakter wybitnie antropogeniczny. W części północnej znajdują się tereny zagospodarowane na cele zabudowy usługowej (Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego i centrum handlowe wraz z parkingiem), natomiast pozostała część terenu pozostaje niezabudowana, co nie wyklucza jednak jej silnego przekształcenia. W granicach opracowania znajdują się tereny przemysłowe, w tym tereny zakończonej dawnej eksploatacji rudnej, a także tereny pokryte gruntami nasympowymi. Sprawia to, że tereny pozostają silnie przekształcone, rzeźba terenu ulega cały czas modyfikacjom, a szata roślinna jest skąpa lub brak jej wcale, wyłączając jedynie stosunkowo niewielkie i rzadkie grupy zadrzewień. Nawet fragment koryta rz. Szarlejki, na styku poza północną granicą opracowania, pozostaje silnie przekształcony (uregulowany i zarurowany). Drogi w terenie są nieliczne i związane głównie z istniejącą zabudową. Cały teren opracowania objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (MPZP obszaru położonego w rejonie węzła planowanej autostrady A1, zwany planem "Dąbrowa Miejska" - Uchwała nr XVII/218/11 z dnia 28 września 2011 r.).

W przedstawionym do oceny projekcie m.p.z.p. wprowadzono następujące przeznaczenia podstawowe terenów:

- U** – teren zabudowy usługowej,
- PU** – teren zabudowy produkcyjnej i usługowej,
- ZI** – teren zieleni izolacyjnej,
- KDZ** – teren drogi publicznej klasy zbiorczej,
- KDL** – teren drogi publicznej klasy lokalnej,

Przedstawiony do opiniowania projekt planu zasadniczo podtrzymuje obecne zamierzenia planistyczne. W stosunku do aktualnego stanu planistycznego można znaleźć właściwie dwie istotne różnice. Pierwszą jest zmiana w zakresie terenów zielonych. Pierwotnie w obrębie jednostki 2U planowany był duży teren zieleni nieurządzonej (Z), który w projekcie planu został zastąpiony zagospodarowaniem na cele zabudowy (U), a jedynie w niewielkiej części sąsiadującej z ul. Strzelców Bytomskich pozostawiony jako teren zieleni izolacyjnej (ZI). Teren zieleni izolacyjnej rozciągnięta za to dale na południowy wschód, wzdłuż ul. Strzelców Bytomskich, kosztem terenów o wcześniejszym przeznaczeniu na zabudowę (U). Tym samym zamiast bardziej rozległego terenu zieleni nieurządzonej, w projekcie planu przewiduje się mniejszy, ale bardziej rozciągnięty teren zieleni izolacyjnej (ZI).

Drugą z istotnych zmian wprowadzanych projektem planu jest dopuszczenie lokowania ogniw fotowoltaicznych wytwarzających energię o mocy przekraczającej 100 kW wraz z zabudową z nimi związaną właściwie na całym obszarze objętym planem. Warto też zaznaczyć, że tereny w obrębie jednostek 2U i 1PU (i w bardzo niewielkim zakresie 1U), dla których podtrzymano przeznaczenie na zabudowę, są w stanie obecnym niezabudowane. Są to tereny przemysłowe, zdegradowane i o niskiej wartości przyrodniczej, z często bardzo słabo wykształconą szatą roślinną o charakterze roślinności ruderalnej, która na powszechnie występujących tu gruntach nasypowych nie znajduje dogodnych warunków do rozwoju. Roślinność drzewiasta i krzewiasta rozwija się tylko na nielicznych fragmentach opisywanego terenu: południowo-wschodniej części jednostki 1U, a także przy północnej, zachodniej i wschodniej krawędzi jednostki 2U, oraz na południu jednostki 1PU. Większe egzemplarze drzew występują raczej w niewielkich, rzadkich grupach, często o przebiegu liniowym, wzdłuż istniejących dróg.

Stan środowiska na przedmiotowym terenie kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową jej powiązań z otoczeniem.

Teren opracowania został w przeszłości silnie przekształcony (szyby, szybiki – obecnie zlikwidowane, tereny dawnej, płytkiej eksploatacji rudnej, liczne tereny gruntów nasypowych oraz istniejąca w części północnej zabudowa). Choć za tereny biologicznie czynne uznać można niezagospodarowane tereny przemysłowe z południowej części terenu opracowania, to nie przedstawiają one niemal żadnej wartości przyrodniczej, a w znacznej części są pokryte niezwykle skąpą roślinnością lub wręcz pozbawione jej zupełnie. Jedynie fragmentami, głównie na obrzeżach terenu występuje roślinność drzewiasta. Tereny leśne nie występują, brak tu również terenów rolnych.

Istniejąca w części północnej zabudowa ma charakter zabudowy usługowej (Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego i centrum handlowe wraz z parkingiem).

Teren objęty projektem MPZP położony jest w zasięgu czterech udokumentowanych złóż węgla kamiennego:

1. Powstańców Śląskich (cały teren opracowania za wyjątkiem krańców południowych)

2. Powstańców Śląskich 1 (cały teren opracowania za wyjątkiem niewielkich fragmentów na północy)
3. Bytom I-1 (centralna część terenu opracowania)
4. Bytom I (południowe krańce terenu opracowania)

Złoże „Bytom I-1” podlega eksploatacji w ramach obszaru i terenu górniczego Bytom VII obejmujących właściwie cały teren opracowania, za wyjątkiem krańców północnych i południowych.

Obszar miasta Bytom położony jest na głównym dziale wodnym I rzędu oddzielającym dorzecza Odry.

Teren opracowania jest niemal pozbawiony wód powierzchniowych. Jedynie przy północnej krawędzi omawianego teren przepływa rz. Szarlejka. Ciek jest na tym odcinku silnie antropogenicznie przekształcony, koryto wyprostowane i częściowo zarurowane. Obudowa biologiczna ciek jest skąpa i właściwie nie odbiega od innych ruderalnych terenów w tym rejonie.

W obrębie jednostki 2U mogą występować okresowe zbiorniki wodne. W stanie obecnym jednak nie istnieją tu trwałe zbiorniki wodne.

Na terenie opracowania zupełnie brak śladów pierwotnej roślinności, a skala wprowadzonych na tym terenie przekształceń nie pozwala nawet na określenie potencjalnego kierunku sukcesji. Szata roślinna, jeśli już występuje (część terenów przemysłowych pokrytych gruntami nasypowymi jest niemal całkowicie pozbawiona) ma charakter ubogiej, nie mającej istotnego znaczenia biocenotycznego roślinności ruderalnej. Są to zwykle płatki zarośli, bylin i roślin zielnych. Zadrzewienia są dużo rzadsze i występują na opisywanym obszarze raczej płatami i nie osiągają dużych powierzchni, czy zwarcia. Z uwagi na skrajnie ubogi wachlarz siedlisk, obejmujących głównie tereny silnie zurbanizowane, niemal pozbawione roślinności i silnie przekształcone tereny przemysłowe, porośnięte skąpą roślinnością ruderalną z co najwyżej niewielkimi zadrzewieniami, również skład fauny jest skrajnie ubogi.

Opisywany teren cechuje się nikłymi walorami krajobrazowymi. Zasadniczo obecne tu elementy mogą mieć raczej negatywny wpływ na krajobraz, zwłaszcza niezagospodarowane tereny przemysłowe, częściowo pozbawione roślinności.

Teren objęty opracowaniem znajduje się poza obiektami objętymi ochroną prawną. Z uwagi na charakter zagospodarowania i sąsiedztwo w większości obszarów zurbanizowanych i przemysłowych, teren opracowania nie pełni obecnie istotnych funkcji jako szlak migracji.

W chwili obecnej przez teren objęty projektem planu nie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokich napięć. Ok. 0,5 km na północ od granic terenu opracowania przebiega linia elektroenergetyczna 2 x 400kV Wielopole - Joachimów + Rokitnica – Łagisza.

Źródłem promieniowania niejonizującego są również anteny i stacje bazowe telefonii komórkowej. W granicach opracowania zlokalizowane są 2 tego typu obiekty, ulokowane na pylonach reklamowych centrum handlowego i towarzyszącej infrastruktury

W obszarze opracowania brak terenów leśnych w rozumieniu *ustawy o lasach* z dnia 28 września 1991 r. W obszarze objętym projektem planu nie występują też grunty rolne.

Niemal cały obszar opracowania (za wyjątkiem części południowej) znajduje się w zasięgu GZWP nr 329 „Bytom”.

W przedstawionym do oceny projekcie planu wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych i powierzchniowych. W związku z tym należy przyjąć, że realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia się ich stanu.

Ryzyko przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na omawianym obszarze jest właściwie znikome, może być związane głównie z ruchem drogowym na ul. Strzelców Bytomskich, przy czym przy tej ulicy planuje się wprowadzenie wyłącznie zabudowy usługowej, a także wprowadza tereny zieleni izolacyjnej.

Teren opracowania uległ znaczącym przekształceniom antropogenicznym, które przejawiają się m.in. znacznym udziałem obszarów zurbanizowanych i terenów przemysłowych. Generalnie na powierzchni ziemi przedmiotowy obszar nie wyróżnia się podwyższonymi walorami przyrodniczymi. W granicach planu jako wyróżniające się pod względem znaczenia dla bioróżnorodności wskazać można co najwyżej zadrzewienia, choć jak wskazywano wcześniej, nawet one prezentują raczej niską wartość przyrodniczą, cechując się niewielkimi powierzchniami, często niewielkim zwarciem, brak tu też dojrzałych wiekowo drzewostanów, stąd obiektywnie nawet te tereny trudno uznać za szczególnie wartościowe przyrodniczo.

Projekt planu nie stoi w sprzeczności z zakazami i ograniczeniami zawartymi w *Uchwale Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw*, a realizacja jego zapisów przyczynia się do ich wdrożenia.

Przedmiotowy teren zlokalizowany jest w odległości ponad 50 km od południowej granicy Państwa. Oddziaływania związane z realizacją ocenianego projektu *planu* będą generalnie związane z lokalną niwelacją terenu, przekształceniem szaty roślinnej i siedlisk faunistycznych, powstawaniem ścieków i odpadów oraz emisją zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska. Wpływy tego typu, ograniczane dodatkowo zapisami w planie oraz zapisami obowiązującego ustawodawstwa będą miały generalnie charakter lokalny. Z tego względu realizacja projektowanych ustaleń nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Za potencjalnie problemową należy uznać kwestię wprowadzania nowych terenów zabudowanych w obrębie zakończonej płytkiej eksploatacji rudnej i zlikwidowanych szybów i szybków. Jak pokazuje jednak praktyka i obecnie istniejąca zabudowa w granicach miasta, lokowanie zabudowy na tych terenach jest możliwe. Właściwe przygotowanie i realizacja obiektów budowlanych nie powinny więc być źródłem problemów. Ponadto część z tych terenów zamierza się przeznaczyć pod ogniwa fotowoltaiczne, które uznać należy za mniej problematyczne pod względem lokowania na tego typu terenach.

Potencjalnie problemową kwestią mogłoby być również likwidowanie zbiorników wodnych, jak jednak opisano wcześniej, w granicach planu nie występują zbiorniki będące dogodnymi miejscami rozrodu płazów, brak także dobrze i typowo wykształconych zbiorników wodnych, a rzeźba terenu ulega ciągłym modyfikacjom. Reasumując, choć realizacja zabudowy na tym terenie powinna odbywać się z zachowaniem zasad ostrożności, poprzedzona odpowiednimi badaniami i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, jest ona w pełni możliwa i nie powinna w istocie stanowić kwestii problemowej.